Opłata pocztowâ uiszczonâ ryczełtem.

Majer Folksblat פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 41/1336 | Łódź, Czwartek 16 lutego 1928 r. | זעקסטער יאָהרגאַנג | לאָדז, דאָנערשטאָג כה שבט תרפ"ח | Nr. 41/1336

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 71-24. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

רעגירונגס-קריזיס אין דייטשלאַנד

היינט זאָל פאַלען דער דייטשער קאַבינעט.

בערלין, 15 (ספּ. טעל.) היינט 10 אינדערפריה איז זיך צונויפגעקומען די צווישען-פראַקציע-קאָמיסיע פון די מעהרהייטס-פּאַרטייען, כדי צו דעצידירען וועגען דער רעכטער רעגירונגס-קאָאַליציע.

צוליב דער קאָנסעקווענטער עקשנות פון דער דייטשער פאָלקס-פּאַרטיי, דאַרף מען ערוואַרטען דאָס אַרויסטרעטען פון קאַבינעט די מיניסטאָרען פון צענטרום און דייטש-נאַציאָנאַלע. נאָכ'ן פאַרמעלען פונאַנדערלאָזען פון דער איצטיגער קאָאַליציע, וועט די קאָמיסיע אַדורכפיהרען אַ דעבאַטע וועגען טערמין פון די נייע וואַהלען.

גרויסער טומעל אין רומענישען פּאַרלאַמענט.

בוקאַרעשט. 15 (אַטע) אין פאַרלאַמענט איז היינט געקומען צו זעהר שטורמישע סצענעס, בעת דער פאָרזיצענדער האָט פאָרגעלעגט אויסצושליסען דעם געזו. פרעמיער דעפּ. וואַיוואָד אויף 3 זיצונגען האָט די פּויערים-פּאַרטיי געמאַכט אַ שרעקליכען טומעל, געבראָכען פּאַטעלען און געריסען דאָקומענטען. די גאַנצע פראַקציע פון דער פּויערים-פּאַרטיי האָט צוזאַמען מיט וואַיוואָדען פערלאָזען די זיצונג פון פאַרלאַמענט.

רוסלאַנד וויל נישט מיטאַרבייטען

מיט דער פעלקער-ליגע

גענף, 15 (ספּ. טעל.) רוסלאַנד האָט אָפּגעוואָרפען די איינלאַדונג פון דער פעלקער-ליגע אָנצוּווייזען די פערזאָנען, וועלכע וואָלטען געקענט מיטאַרבייטען אין עקאָנאָמישען בייראַט פון דער פעלקער-ליגע.

גרויסע מיסברויכען אין דאַנציגער צאָל-אַמט.

דאַנציג, 15 (ספּ. טעל.) דאָ איז אַרעסטירט געוואָרען שוין דער דריטער הויכער בעאַמטער פון דאַנציגער צאָל-אַמט, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין גרויסע געלד-מיסברויכען. דער דאָזיגער בעאַמטער אַ געוויסער מערץ, האָט „געאַרבייט" אינגאַנצען אונאָפּהענגיג פון די שוין אַרעסטירטע בעאַמטע און האָט פערשוואונדעט 45 טויזענד גולדען.

קאָלאָניזאַציע אויפ'ן ווייטען מזרח.

ריגא 15 (אַטע) מ'מעלדעט פון כאַרקאָוו, אַז דאָס פּרעזידיום פון אוקראַינישען צענטראַל-קאָמיטעט האָט אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט צו בעזעצען פון אוקראַינער אויף די פרייע טעריטאָריעס פון ווייטען מזרח 5 מיליאָן מענשען. די סבה פון דעם בעשלוס איז וואָס אוקראַינא איז צו געדיכט בעזעצט אויף 100 העקטאַר וואוינען 90 מענשען.

גרויסע גרובען-קאַטאַסטראָפע

מיט פיל מענשליכע קרבנות.

בערלין, 15. (אט"ע). מ'מעלדעט פון סאַרבריקען, אַז אין די אמעלינג-קאָפּאַלניעס האָבען אויפגעריסען די קעסלען. בעת דער שרפה, וואָס איז אויסגעבראָכען זענען פערברענט געוואָרען 4 הייצערס.

מאָסקווא, 15 (א. וו.) מ'מעלדעט פון כאַרקאָוו, אַז אין אַ קוילען-גרובען אין יוזובקא האָט אויפגעריסען אַ לאַגער דינאַמיט. עס זענען דערהרג'עט געוואָרען 19 אַרבייטער. צווישען די דערהרג'עטע זענען פאַראַן 6 דייטשען און 13 רוסען.

טויט-אורטיילען פאַר אונגאַרישע דעפּוטאַטען

וועלכע ווילען רעפאַרמירען דעם „נומערוס קלאַוזוס".

בודאַפּעשט, 15 (א. וו.) אַ גאַנצע רייה דעפּוטאַטען, וועלכע זענען געגען דעם „נומערוס-קלאַוזוס" האָבען בעקומען טויט-אורטיילען אונטערגעשריבען דורך דער „געזעלשאַפט צו שיצען די רעכט פון קריסטענטום אין אונגאַרן".

אַ עהנליכען בריף האָט אויך בעקומען דער בילדונגס-מיניסטער,

צו דער **פערוואַלטונג** פון **בעקער-מייסטער**
(פּאָמאָרסקאַ 15).

אַזוי ווי נישט זייענדיג קיין מיטגליד ביי אייך אין פעראיין פון 1/1, האָט איהר ביי מיין פרוי גענומען בייטראַג אין גרויס פון 5 זלאָטעס, וועלכעס איך פאָדער צוריק, ווייל איך געהער צו דער בעקער-סעקציע ביים האַנדוועקער-ראַט, זאַוואַדזקאַ 5. מיט אכטונג

שמאול זיינוויל ליטראָווסקי. 148

אַלגעמיינער
יודיש-נאַציאָנאַלער
וואַהל-בלאָק
צום סיים און סענאַט
לאָדז, מאָניושקי 5, טעל. 7088

33

היינט, דאָנערשטאָג, דעם 16-טען פעברואַר ד. י. 8 אין אָוועבד קומט פאָר
אַ גראַנדיעזער
וואַהל-מיטינג
זאַל פילהאַרמאָניע
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

מיט'ן אָנטייל פון די דעפּוטאַטען נח פּרילוצקי, וו. ווישליצקי, פּרנס יצחק מאיר לעווין, אַדוו. זונדעלעוויטש פון וואַרשאָ און אַ רייה פאָרשטעהער פון די לאָדזער פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס.

איינגאַנג נאָר פאַר וואַהל-בערעכטיגטע. :—: פאַר פרויען איז רעזערווירט דער באַלקאָן.

בילעטען צו בעקומען אין „אגודה", פאָלקס-הויז, סוחרים-פעראיינען פּיעטריקאָווער 73, 31 און 10, ווי אויך ביים וויצע-פּרעזעס פון קליינהענדלער-פעראיין גרשון וואָלמאַן אויף אָגראָדאָווא 3 און אין „אגודה"-לאָקאַל אויף נאָווא-זאַרזשעווסקאַ 7.

33

W dniu 15 lutego 1928 r. zmarł 138

Ś. P.

Dr. JAKÓB KON

lekarz Kasy Chorych m. Łodzi.

W zmarłym instytucja nasza straciła gorliwego i sumiennego pracownika, który w ciągu blisko 6-ciu lat pełnił z poświęceniem i umiłowaniem trudną i odpowiedzialną służbę na powierzonym Mu posterunku lecznictwa społecznego.

Cześć Jego pamięci!

KASA CHORYCH m. ŁODZI.

אויפ'ן גרונד פון דער פערארדנונג פון ה' בילדונגס-מיניסטער בנוגע דעם רעגולאַמין פון די וואַהלען, פערעפענטליכט די קהלה-פערוואַלטונג דעם

אויסגאַנג פון די וואַהלען צו דער קהלה-פערוואַלטונג

וועלכע זענען פאָרגעקומען דעם 14-טען פעברואַר 1928.

פון דער ליסטע נומער 1:
ניימאַן גערזאָן, בזשעזשינסקי אברהם, האָפמאַן ראובן.

פון דער ליסטע נומער 2:
מינצבערג יעקב לייב, בערגער לייזער הענעך, שוויאַטלאָווסקי ישעיהו, וואַידיסלאַווסקי אהרן יוסף, ליבערמאַן שמואל, זאַמערפעלד מרדכי מענדעל, פּליוואַצקי לייזער, וויצמאַן יוסף.

פון דער ליסטע נומער 3:
רוס בנימין, מאַקאָווער מענדעל.

פון דער ליסטע נומער 4:
זעלמאַנאָוויטש אפרים לאַזער.

פון דער ליסטע נומער 5:
ציטרינאָווסקי יחיאל משה.

די פערוואַלטונג פון דער
יודישער קהלה אין לאָדז

אַטיכטיגער
טאַמבאַריר-געזעלען
ווערט געזוכט.
צו ערפאַהרען ביי רינגאַרט, פּלאַץ-וואָלנאָשטשי 10.

טיכטיגע האַנדוועבער
(נאָך אויסלאַנד)
פאַר טיכער-אַרבייט, ווערען געזוכט.
בעפאָרצוגט אונפערהייראַטע. — אָפּערטען אונטער „L. J." אין אַדמיניסטר. פון דער צייטונג. 142

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאַרניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון שמשענקעס, גומענס, דושענעלעס, צאָהן-פּלאָמבירע א.ש.וו. נעמט אָן פון 5—1½ שבת און יום-טוב פון 10 — 12

דראָהענדע לאַגע אויף דער ווייסעל.

איינגעהויערע אייז־בערג הינטער וואַרשא.

וו ע ר ש אַ, 15 (טעלעפאָניש) דער גרויסער אייז־בארג, וועלכער האָט זיך אָנגעזאַמעלט הינטער וואַרשאַ שטעהט ווייטער אויף איין אָרט. די אייז־בערג ציהען זיך אויף דעם אָרט אויף אַ שטח פון 8 קילאָמעטער.

די מאַכט שטעהט אויף דער וואַך פון דער סיטואַציע, וועלכע איז זעהר דראָהענד די פרובען אויפצורייסען די אייז־בערג דורך מינעס און באָמבעס האָבען זיך נישט איינגעגעבען.

שרעקליכער פאַרפאַל בעת א יודישע חתונה

דער מסדר קדושין מיט פיל חתונה־געסט פערוואונדעט.

פ ר ע ס ב ו ר ג, 15. (יט"אַ טעלעגראַפיש). היינט איז דאָ אויף אַ יודישער חתונה פאַרגעקומען אַ טרויעריגער פאַרפאַל, וואָס האָט אויפגערודערט די גאַנצע יודישע בעפעלקערונג אין שטאָדט.

אין די זאַלען פון אַ האָטעל איז פאָרגעקומען אַ חתונה פון אַן אָרטאָדאָקסיש פאָר־פאָלק. בעת דער חופּה האָט זיך איינגעריסען די פּאָדלאָגע און אַלע חתונה־געסט זענען אַריינגעפאַלען אין קעלער. 13 פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען. 5 פערזאָן און דעם רב, וואָס האָט געגעבען חופּה וקידושין האָט מען געמוזט אָבפיהרען אין שפּיטאָל.

חתן־כּלה זענען על פּי נס ניצול געוואָרען.

פרוי פון דעפּ. באַלין

פערמשפּט צו 3 יאָהר תּפיסה.

וו י ל נ אָ. 15 (טעלעפאָניש) נעכטען און היינט איז אין ווילנער קרייז פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון דער פרוי פון געוו. דעפּוטאַט באַלין און נאָך 6 פערזאָן, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין מיליטערישען שפּיאָנאַזש. אַלס פערטיידיגער זענען אַרויסגעטרעטען אַדוואָקאַט שמיאַראָווסקי פון וואַרשאַ און אַדוו. יוסף טשערניכאָוו פון ווילנאָ. לויט'ן אורטייל פון געריכט זענען אַלע אָנגעקלאָגטע פערמשפּט געוואָרען צו תּפיסה אויף טערמינען פון 3 ביז 6 יאָהר. פרוי באַלין איז פערמשפּט געוואָרען צו 3 יאָהר תּפיסה;

אַנטי־רעליגיעזע קאָנפערענץ אין האָמעל.

ר י ג ע, (י.ט.אַ.) אין האָמעל איז פאָרגעקומען אַ אַנטי־רעליגיעזע קאָנפערענץ. די רעדנער האָבען אָנגעוויזען אַז דער קלעריקאַליזם ווערט אַלץ שטאַרקער. די קלעריקאַלע עלעמענטען בעקומען אַן איינפלוס אויף אַ טייל פון דער בעפעלקערונג. די קאָנפערענץ האָט אָנגענומען בעשלוסען וועגען צוגרייטען אַנטי־רעליגיעזע קאַדרען, שאַפען אַנטי־רעליגיעזע קרייזלעך, צונויפזאַמלען אין איין אָרט די אַנטי־רעליגיעזע ליטעראַטור, פערשטאַרקען די אַנטי־רעליגיעזע טעטיגקייט בעזונדערס צווישען די פרויען א. א. וו.

געפּסל'טע יודישע ליסטעס אין קראָקאָ און אין קראָקאָווער קרייז.

ק ר א ק א, 15 פעבר. (דורכ'ן טעלעפאָן) די וואַהל־קאָמיסיע קראַקא־שטאָט האָט געפּסל'ט די ליסטע פונ'ם אוני־פאַרטייאישען אָרטאָדאָקסישען קאָמיטעט (חרדים) און איין עקסט־לינקע ליסטע. צום קאַמף פאַר די פיער קראָקאָווער מאַנדאַטען שטעלען זיך אַזוי אַרום 11 ליסטעס, דערונטער 5 יודישע.

אַ פיל שאַרפערע שטעלונג האָט אָנגענומען די וואַהל־קאָמיסיע פונ'ם קרייז קראקא פּאָוויאַט, וועלכע האָט פון די 19 אַריינגעטראָגענע ליסטעס געפּסל'ט 8 נעמליך ליסטע נום. 5 (לינקע פּועלי ציון) ליסטע נומער 13 (קאָמוניסטען) ליסטע נום. 33 (פונ'ם אַלגעמיינעם יוד. נאַציאָנאַלען בלאָק) ליסטע נום. 36 (לינקע פּ.פּ.ס.) ליסטע נום 38 (רעכטע פּועלי ציון), און 2 לאָקאַלע פּויערים־ליסטעס. די סבּה פון פּסלענען די ליסטעס איז, — ווי עס ווערט אָנגעגעבען פאָרמעלע דעפעקטען. פון די יודישע ליסטעס איז אין קראָקאָווער קרייז געבליבען נאָר די ליסטע נומער 17 פון דער יודישער נאַציאָנאַלער פעראייניגונג מיט ד"ר טהאָן בראש און די ליסטע נומער 4 פון בונד.

דער דייטש־יודישער דיכטער פראַנץ ווערפעל

בעקומען דעם 1. מלוכה־פּריז פאַר דער דייטשער דיכטונג.

פ ר אָ ג (י.ט.א.) דער ערשטער טשעכאָסלאָוואַקישער מלוכה־פּריז פאַר דער דייטשער דיכטונג איז דורך דעם ספּעציעלען דייטשען זשורי אָנערקענט געוואָרען דעם בעקאַנטען יודיש־דייטשען דיכטער פראַנץ ווערפעל, אַ געבוירענער אין פּראָג.

די לירישע שאַפונגען פון ווערפעל האָבען אויסגעאיבט אַ שטאַרקען רושם אויף דעם יונגען דייטשען ליטעראַרישען דור. יודישע פּראָבלעמען האָט ווערפעל בעריהרט אין זיין דראַמאַטישער לעגענדע „פּאולוס". בעת דער דיסקוסיע וואָס האָט זיך ענטוויקעלט אַרום דעם ווערק האָט ווערפעל ערקלערט, אַז מען דאַרף נישט דרינגען פון זיין ווערק קיין נעגאַטיווע בעציהונג צום נאַציאָנאַלען יודענטום.

די אַקציע פון די בערלינער רבנים

לטובת דעם פערבאַנד פון די רוסישע יודען אין דייטשלאַנד

בּ ע ר ל י ן (י.ט.א.) אונטער'ן פאָרזיץ פון הרב דר. הילדעסהיימער איז אָבגעהאַלטען געוואָרען אַ רבנים־פערזאַמלונג געווידמעט דער הילפס־אַקציע לטובת דעם פערבאַנד פון די רוסישע יודען אין דייטשלאַנד. דער פאָרזיצער פון פערבאַנד, שטאַטס־ראַט דר. יעקב טייטעל האָט אין בולטע פאַרבען געשילדערט די טרויעריגע לאַגע פון פיל געוועזענע סוחרים, פאַבריקאַנטען, דאָקטוירים און רבנים, וואָס זענען איצט אָנגעוויזען אויף דער שטיצע פון פערבאַנד און ליידען פשוט פון הונגער.

דער העבּרעאישער דיכטער שאול טשערניכאָווסקי האָט געשילדערט די געדריקטע לאַגע פון די יודישע שריפטשטעלער – עמיגראַנטען, וואָס ליידען סיי גייסטיג, סיי מאַטעריעל. עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ ספּעציעלער קאָמיטעט, וואָס וועט אַרויסלאָזען אַן אויפרוף צו די דייטשע יודען. די יודישע קהלות וועלען אויפגעפאָדערט ווערען אַריינצושטעלען אין זייערע בודזשעטען שטענדיגע סובווענצען לטובת דעם פערבאַנד פון די רוסישע יודען אין דייטשלאַנד.

ענדערונגען אין דער לייטונג

פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור.

לאָ נ ד אָ ן (י.ט.א.) ה' מאיר גראָסמאַן איז אַרויסגעטראָטען פון דירעקטאָריום פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור.

דער דירעקטאָר פון יודישער טעלעגראַפען – אַגענטור ה' יעקב לאַנדוי, וועלכער איז געקומען קיין לאָנדאָן, כדי אָנצונעהמען געהעריגע שריט פאַר דער ווייטערדיגע ענטוויקלונג פון דער טעטיגקייט פון דער „יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור" האָט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער רעזיגנאַציע פון ה' מאיר גראָסמאַן פערעפענטליכט פאָלגענדע ערקלערונג: אַז די טעטיגקייט פון דער יודישער טעלעגראַפען – אַגענטור וועט פאָרטגעזעצט ווערען אין דער זעלבער ריכטונג ווי ביז איצט.

די ירושלים'ער נאַציאָנאַלע ביבליאָטעק

בעטייליגט זיך אין די פּובליקאַציעס פון אינסטיטוט פאַר גייסטיגער צוזאַמענאַרבייט.

י ר ו ש ל י ם (י.ט.א.) דער אינסטיטוט פאַר אינטעלעקטועלער צוזאַמענאַרבייט ביים פעלקער־בונד האָט איינגעלאַדען די יודישע נאַציאָנאַלע ביבליאָטעק זיך צו בעטייליגען ביים צוגרייטען דעם באַנד פאַר היסטאָרישער ביבליאָגראַפיע פאַר'ן יאָהר 1927. וואָס דאַרף אין קורצען ערשיינען. גלייכצייטיג איז אויך פאָרגעלעגט געוואָרען, אַז די יודישע נאַציאָנאַלע ביבליאָטעק זאָל צוזאַמען מיט דער דייטשער און עסטרייכישער נאַציאָנאַלער ביבליאָטעק רעדאַגירען דעם באַנ[ד] פון די רעליגיאָנס – געשיכטליכער ביבליאָגראַפיע.

אַ גלגול פון אַ נגון...

אויסגענוצט די מעלאָדיע פון „התקוה" פאַר אַ מיסיאָנערישן הימן

י ר ו ש ל י ם (י.ט.א.). אַ קריסטליכער מיסיאָנער, אַ געשמדטער יוד, האָט איבערגעאַרבייט דעם טעקסט פון ציוניסטישען הימן „התקוה" און פערוואַנדעלט איהם אין אַ העבּרעאישען מיסיאָנערישען הימן. דער נייער מיסיאָנערישער הימן ווערט געזונגען מיט דער „התקוה" מעלאָדיע אויף די מיסיאָנערישע פערזאַמלונגען פון די געשמדטע יודען.

—o—

אַ פּראָצעס פון אַ יוד. „זנאַכאָרקע" אין תּל־אביב.

י ר ו ש ל י ם (י.ט.א.) אין תּל אביב האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס דער פּראָצעס, וואָס דאַרף אין קורצען פאָרקומען אין יפו'ער קרייז־געריכט געגען דער תּל־אביבער איינוואוינערין פרוי קאַלאַמיטשעוואַ, וועלכע ווערט בעשולדיגט אין פערנעהמען זיך מיט מעדיצינישער פּראַקטיק נישט האָבענדיג דערצו קיין רעכט. דער גאַנצער ענין איז בעקאַנט געוואָרען דורך דעם, וואָס אין נאָוועמבער 1927 איז אין דער פילאַדעלפיער צייטונג „דאָס יודישע וואָרט" מיטגעטיילט געוואָרען, אַז פרוי קאַלמיטשעוואַ אין תּל אביב האָט ענטדעקט אַ ווירקזאַמען הייל־מיטעל געגען דער קרעבס־קראַנקהייט און איהרע הייל־מיטלען האָבען ביי פיל פּאַציענטען געגעבען גוטע רעזולטאַטען. אַ געוויסער רייכער סוחר פון פילאַדעלפיע קאַץ, וואָס האָט געליטען פון דער קרעבס־קראַנקהייט, איז אויפ'ן סמך פון דער ידיעה געפאָהרען קיין ארץ ישראל און האָט זיך געווענדעט נאָך הייל־מיטלען צו דער פרוי קאַלאַמיטשעוואַ. נאָך אַ קורצער קוראַציע איז קאַץ געשטאָרבען. דער פערשטאָרבענער איז געבליבען שולדיג דער פרוי קאַלאַמיטשעוואַ פאַר הייל־מיטלען און דעריבער האָט זי אָנגעקלאָגט אין געריכט זיינע יורשים אַזוי אַרום איז דער גאַנצער ענין בעקאַנט געוואָרען דער עפענטליכקייט און פרוי קאַלאַמיטשעוואַ איז צוגעצויגען געוואָרען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

יודישע יוגענד פאַר'ן געריכט

פאַר אַנטיילנעהמען אין אַ יום־כפור־באַל.

ק ר אָ ק אָ. 15 (טעלעפאָניש) דער גרויסער זאַל פון קראָקאָווער שטראָף־געריכט האָט היינט געהאַט אַן אָריגינעלען אויסזעהען. אויף דער בעשולדיגונגס־באַנק, אָדער ריכטיגער געזאָגט — אויף אַ גאַנצע רייהע בעשולדיגונגס־בענק זענען געזעסען 68 יודישע יונגעלייט און מיידלעך אין דער עלטער פון 17 ביז 21 יאָהר, וועלכע זענען פאָריגען יום כפור אַרעסטירט געוואָרען בעת אַ באַל, וואָס זיי האָבען געמאַכט אונטער'ן שטאָט. דער בעשולדיגונגס־אַקט וואַרפט זיי פאָר, אַז דער דאָזיגער יום־כפור־באַל איז געוועזען נישט מעהר, ווי אַ פערמאַסקירטע קאָמוניסטישע פערזאַמלונג. אייניגע פון די אָנגעקלאָגטע ערקלערען, אַז זיי האָבען זיך בעטייליגט אינ'ם באַל, ווייל זיי זענען געגען יעדע רעליגיע און געוואָלט דעמאָנסטרירען זייער נעגאַטיווע שטעלונג צום רעליגיעזען תּענית, נאָר קיין קאָמוניסטען זענען זיי נישט. דער פּראָצעס וועט דויערן עטליכע טעג.

געשטאָרבען לאָרד אַסקוויט.

לאָ נ ד אָ ן, 15 (וואַט"ע). דער פיהרער פון די ענגלישע ליבעראַלען, דער פילייאָהריגער ענגלישער פּרעמיער, לאָרד אָקספאָרד אָסקוויט, איז געשטאָרבען אין עלטער פון 76 יאָהר.

אַסקוויט איז געבוירען אין אַ בירגערליכער משפּחה און האָט גאַנץ פריה אָנגעהויבען זיין פּאָליטישע קאַריערע. ער איז געווען זעהר אַ גוטער רעדנער. אין יאָהר 1886 איז ער אויסגעוועהלט געוואָרען אין ענגלישען פּאַרלאַמענט, וואו ער האָט באַלד אויף זיך געצויגען די אויפמערקזאַמקייט. מיט עטליכע יאָהר שפּעטער ווערט ער דער אָנפיהרער פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי. נאָכ'ן פאַלען פון דער קאָנסערוואַטיווער רעגירונג, בעזעצט אַסקוויט דעם אַמט אַלס אינערן־מיניסטער. אין יאָהר 1905 ווערט ער פינאַנץ - מיניסטער און אין 1908 פּרעמיער. ביי דעם פּאָסטען בלייבט ער ביז 1916. אין יאָהר 1925 האָט זיך אַסקוויט אינגאַנצען אַרויסגעצויגען פון דער פּאָליטישער אַרבייט.

אַרויסגעגעבען קאָהען'ס פילאָזאָפישע ווערק.

בּ ע ר ל י ן י.ט(.א.). די אַקאַדעמיע פאַר דער וויסענשאַפט פון יודענטום האָט איצט אַרויסגעגעבען, אונטער דער רעדאַקציע פון די פּראָפעסאָרען אַלבערט גערלאַנד און ערנסט קאַסירער, אַ זאַמלונג שריפטען פון בעריהמטען יודישען פילאָזאָף הערמאַן קאָהען אונטער דעם טיטעל: „הערמאַן קאָהענס פילאָזאָפישע און צייטגעשיכטליכע שריפטען". אין דער זאַמלונג זענען אַריין פיל אויסגעשעפּטע און אייניגע נאָך נישט געדרוקטע ווערטפולע ווערק פון גרויסען דענקער.

פערלאַג ב. קלעצקין, וואַרשע.

י. י. זינגער.

שטאָל און אייזן

(ראָמאַן)

אינ'ם ראָמאַן ווערט געשילדערט די מלחמה־ און אָקופּאַציע־צייט. עס ווערן אַרויסגעפירט פיל טיפן און געשטאַלטן: יידישע, פּוילישע, רוסישע און דייטשע. סנעמט אַרום אויך די צוואַנגס־אַרבעט ביז דעם אויסברוך פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציע.

346 זייטן! :-: שיין געדרוקט!

פּרייז 8.50 גילדן.

— אַדרעס: —

BYCHER, Warszawa Nalewki 2a

ווענדונג צו די ה"ה מחותנים

פון די בעוואוסטע מוזיק־קינסטלער געבר. טויבע

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותנים און בעלי־שמחות געפּעל. מיטצוטיילען, אַז צוליב דעם, וואָס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די ה"ה מחותנים געוואויר וועגען אייערע אַלע שמחות און חתונות און דורך דעם פּאַסירט גאַנץ אָפט, אַז די בעלי־שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואָס מיר קומען נישט צו דער פּינקטליכער צייט אָנצונעהמען די בעשטעלונגען. דעריבער בעטען מיר אַלע מחותנים געפּעל. אונז צו לאָזען וויסען גענוי די טערמינען, כדי צו קענען ווי געהעריג צופרידענצושטעלען די בעלי־שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאַם צו מאַכען די געעהרטע ה"ה מחותנים, אַז מיר נעהמען ביי קיין פאַל נישט אָן קיין שום פערווייל[ו]נגען, וואָס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האָפען מיר, אַז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי־שמחות.

מיט אַכטונג

מוזיק־קינסטלער **געבר. טויבע.**

אָנמעלדונגען נעהמען אויף: ק. טויבע, נאָוואָ־צעגעלניאַנאַ 22 ❖ ע. טויבע, ווסכאָדניאַ 18; ❖ י. טויבע, אַלעע 1. מאַי 18.

בעמ.: מעסיגע פּרייזען! פאַר אונבעמיטעלטע – אויסנאַהמס־פּרייזען!

פּרייז 2 זל. שנעל און רעעלע! פּרייז 2 זל.

רעכטס־קאָנסולענטען־ביוראָ

„פּאָראַדאָ"־„PORADA"

10 פּיעטריקאָווער 10

אונטער לייטונג פון אַ לאַנגיעהריגען רוטינירטן געריכטס־סעקרעטאַר

שרייבט אַלערליי ביטען און אַפּעלאַציעס, קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס. אינפאָרמירט און שרייבט אין אַלערליי מיליטער־ענינים. אויך איבערזעצונגען אין פרעמדע שפּראַכען.

[2]98

קריטישע לאַגע אין דער לעדער־אינדוסטריע.

קריסטליכע האַנדווערקער פאָדערען אָפּצושטעלען דעם אַריינפיהר פון לעדער־אויסאַרבייטונגען.

זונטאָג איז אין דער לאָדזער „רעסורסא" פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון קריסטליכע שוסטער, וועבער, טוכמאַכער, זאַקענמאַכער, בערשטענבינדער און קוימענקערער פון דער לאָדזער און קיעלצער וואָיעוואָדזטווע.

אין צוזאַמענפאָהר האָבען אויך אָנטיילגענומען אַ פאָרשטעהער פון האַנדעלס־ און אינדוסטרי־מיניסטעריום, פון וואָיעוואָדזטווע, רעגירונג־קאָמיסאַריאַט, מאַגיסטראַט א. אַנד.

דער צוזאַמענפאָהר האָט בעשלאָסען אַרויסצושיקען בעגריסונגען צום מלוכה־פּרעזידענט און צום מאַרשאַל פּילסודסקי נאָכ'ן אויסהערען פערש. בעגריסונגען האָט דער צוזאַמענפאָהר אויסגעהערט אַ רייהע רעפעראַטען.

אין רעפעראַט וועגען דער קריטישער לאַגע פון דער לעדער־אינדוסטרי ווערט געזאָגט, אַז דער שיך־אימפּאָרט פון אויסלאַנד האָט אין די לעצטע יאָהרען זיך געוואַלדיג פערגרעסערט. אין 1925 האָבען מיר בעצאָהלט 2 מיליאָן זל. פאַר שיך, מ'האָט צו אונז אַריינגעפיהרט פון ענגלאַנד און טשעכאָסלאָוואַקיען. די אייגענע אויסאַרבייטונג האָט נישט איבערגעשטיגן קיין 4 מיליאָן. אין די יאָהרען 1926 און 1927, איז דער אימפּאָרט עטוואָס געפאַלען, ער איז אָבער נישט קלענער פון אַנדערהאַלבען מיליאָן זל. יעהרליך.

אין 1928 בעמערקט זיך ווידער אַ שטייגערונג פון לעדער־אימפּאָרט אין פערלויף פון די ערשטע 6 וואָכען האָבען די פּוילישע סוחרים, היי־יאָהר, שוין געמאַכט אין טשעכאָסלאָוואַקיען בעשטעלונגען אויף אַנדערהאַלבען מיליאָן זל. צו דער דאָזיגער לאַגע דאַרף מען אָננעמען געגען־מיטלען, ווען נישט, וועט דער קריזיס מאַכען אַרבייטסלאָז עטליכע צעהנדליג טויזענד אַרבייטער. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לאַגע, האָט דער רעפערענט פאָרגעשלאָגען אַ רייהע רעזאָלוציעס צוו. אַנד. 1) ס'איז נויטיג אויסצוזוכען נייע אָפּזאַץ־געביטען פאַר די לעדער־אויסאַרבייטונגען און שאַפען אַ מגליכקייט צו עקספּאָרטירען שיך־אויסאַרבייטונגען אויף מזרח; 2) ענטוויקלען די אויפנאַהמס־פעהיגקייט פונ'ם אינערליכען מאַרק; 3) נישט דערלאָזען אַרויסצופיהרען קיין אויסלאַנד נישט־בעאַרבייטע פעלן; 4) פערקלענערן די שטייערן בפרט דעם אומזאַץ־שטייער און פערקלענערן די אויסגאַבען אויף סאָציאַלע אָפּצאָהלען; 5) רעגירונגס־שטיצע דורך קרעדיט־ און פּראָדוציר־קאָאָפּעראַטיווען; 6) שאַפען אַ ספּעציעלען צאָל אויף שיך־אויסאַרבייטונגען און 7) בעקעמפען די צאָל־הנחות פאַר דער אויסלענדישער אינדוסטרי.

די רעזאָלוציעס זענען אָנגענומען געוואָרען.

בנוגע דעם אימפּאָרט פון בערשטלעך און פענזלען זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייהע רעזאָלוציעס צוו. אַנד. אַז: די פּוילישע אויסאַרבייטונגען שטעהען אויף אַ געהעריגער הויך און פלעגען עקספּאָרטירט ווערען קיין רוסלאַנד, טערקיי און אַזיען. איצט ווערט פּוילען פערפלייצט מיט טשעכישע און דייטשע אויסאַרבייטונגען. דער צוזאַמענפאָהר בעשליסט דעריבער בעמיהען זיך, אַז ס'זאָל פערשווערט ווערען דער אימפּאָרט פון אויסלענדישע אויסאַרבייטונגען אַ חוץ אַרטיסטישע פענזלען און אַז פאַר דער בערשטען־אינדוסטרי זאָלען ערטיילט ווערען די נויטיגע קרעדיטען אויף אינוועסטיציע און אומזאַץ.

דוד זיידעמאַן און חנה לערנער אין לאָדז.

דאָס יודישע טעאַטער אין אַרגענטינע און אין בערלין.

פון זייער טורנעע איבער אייראָפּאַ און אַרגענטינאַ זענען צוריקגעקומען אונזערע ליבע לאָדזער אַרטיסטען חנה לערנער און דוד זיידעמאַן, וועלכע בעזעצען זיך אויף אַ שטיקעל צייט אין לאָדז.

נעכטען האָט ה' זיידעמאַן בעזוכט אונזער רעדאַקציע און געטיילט זיך מיט אונז מיט זיינע איינדריקען פון זיין טורנעע.

בעזונדערס אינטערעסאַנט זענען זיינע דערצעהלונגען וועגען די געזעלשאַפטליכע בעציהונגען, קולטורעלע פאָדערונגען און מידות צווישען די יודען אין בוענאָס איירעס, אין דער שטאָט, וואו עס וואָלט איצט גענוג געווען 1 יודיש טעאַטער, געפינען זיך אַזש 4, וועלכע בעקעמפען איינער דעם אַנדערען אויף אַלע אופנים, אָנהויבענדיג דערמיט, וואָס יעדעס טעאַטער בעמיהט זיך אַריינצובעקומען עטליכע מאָל אַ וואָך נייע גאַסטראָליאָרען מיט בעריהמטע נעמען.

לעצטענס, נאָך דער „מעשה מלאך" (דער קאַמף מיט די פרויען־הענדלער) האָבען די „טמאים" אויפגעהערט צו בעזוכען דאָס יודישע טעאַטער און די קאַסע ליידט זעהר דערפון.

דאָס יודישע טעאַטער ווערט באַיקאָטירט דורך דעם פעראיין פון די פרויען־הענדלער. און ווען עס האָט געדאַרפט קומען אויף גאַסטראָלען יוליוס אַדלער, האָט דער פעראיין איהם פאָרגעלייגט 5000 דאָלאַר, ער זאָל קיין בוענאָס־איירעס נישט קומען. עס האָט זיי רעכט וויי־געטון, וואָס אַדלער וועט שפּילען און זיי וועלען איהם נישט קאָנען הערען. אַדלער איז אָבער געקומען און געשפּילט.

איצט קומען זיידעמאַן און לערנער פון בערלין.

אין בערלין מערקט זיך לעצטענס אַ גוואַלדיגער אינטערעס צו יודיש טעאַטער. אינ'ם טעאַטער, וואו די גאַסטראָליאָרען האָבען געשפּילט, פלעגען קומען יעדען אָוועגד ביז 1500 מענשען. פאַר בערלין, וואו עס געפינען זיך אַזעלכע בעריהמטע טעאַטערס — איז דאָס פאַר דעם יודישען טעאַטער זעהר פיל. דעם אינטערעס צום יודישען טעאַטער אין בערלין — שאַפען הויפּטזעכליך די רוסישע און פּוילישע יודען און טיילוויז די גאַליציאַנער.

די אַרטיסטען זענען געקומען מיט אַ נייעם אָפּערעטען־רעפּערטואַר.

גע'פּסל'ט די ליסטעס 16 (פּ.פּ.ס.־לעוויצא) און 13 (קאָמוניסטען) אין לאָדז.

(ש) נעכטען אין אָוועגד איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער הויפּט־וואַהל־קאָמיסיע. עס זענען בעטראַכט געוואָרען די ליסטעס, וועלכע זענען אויף דער פריגער זיצונג נישט בעשטעטיגט געוואָרען:

פאָלגענדע ליסטעס זענען ווייטער בעשטעטיגט געוואָרען: נומער 37 „זיעדנאָטשעניע ראַבאָטניטשע" (אַרבייטער־פעראייניגונג), נומער 38 „וואָלנאָשטש" ליסטע פון וויעניאַווא דלוגאָשאָווסקי, 39 „סאָלידאַרנאָשטש".

צוליב פאָרמעלע טעמים זענען גע'פּסל'ט געוואָרען די ליסטעס פון פּ.פּ.ס. „לעוויצי" נומער 16 און קאָמוניסטען נומער 13.

פון 15 אַריינגעטראָגענע ליסטעס זענען אַלזאָ בעשטעטיגט געוואָרען 13.

צו דער אויפפיהרונג פון דער אָפּערע „מאַדאַם בעטערפליי" אין „שטאָטישען טעאַטער".

דעם קומענדיגען מיטוואָך און דאָנערשטאָג, דעם 22 און 23 פעברואַר פיהרט אויף די היגע אָפּערן־געזעלשאַפט אין „שטאָטישען טעאַטער" די הערליכע אָפּערע „מאַדאַם בעטערפליי".

די הויפּט־ראָלע קרעאירט די בעקאַנטע לאָדזער אָפּערן־זינגערין און גלענצענדע אינטערפּרעטאַטאָרין פון אָפּערן־ריען פרוי בראָניסלאַווא אַלעצקאַ. אַ הוץ דעם טרעטען אויף אין דער אָפּערע די פערגרעסערטע כאָרען פון דער היגער „אָפּערן־געזעלשאַפט" אונטער דער ליטונג פון די דיריגענטען קליידט און באַיאַנאָווסקי, די בעקאַנטע וואַרשאָווער אָפּערן־שוישפּילער: דאַבאָש, פרעשעל, פרוי סקאָנעטשנאַ און די לאָדזער זינגער ה' לעוויטין און ווייללאַנד.

די הכנות צו דער פייערליכער אויפפיהרונג פון דער אָפּערע „מאַדאַם בעטערפליי" זענען אין פולען גאַנג און עס איז צו גלויבען, אַז זי וועט אַדורכגעהן מיט'ן געהעריגען ערפאָלג.

כעמיש־באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע
מאַגיסטער נ. שאַץ
פּעטריקאָווער 37, 2. שט., פראָנט
אַנאַליזען פון קאַל, אורין, ליכען א. א. וו.
אורי־אַנאַליז — 4 זל.

אבער־קאַנטאָר סיראָטאַ אין לאָדז.

ס'איז דערהאַלטען געוואָרען אַ טעלעגראַפישע ידיעה, אַז היינט דאָנערשטאָג וועט מיט'ן פאַבריקס־באַהן־הויף 11 אַ זייגער קומען צופאָרען דער בעריהמטער חזן סיראָטאַ. עס וועלען איהם אָפּוואַרטען פערשידענע דעלעגאַציעס ווי אויך אַ דעלעגאַציע פון „הזמיר" די פעראינטערעסירונג פון לאָדזער פּוליקום צו זיין דאַווענען שבת מברכים פּ' שקלים אין ענגלישען זאָל איז גרויס און וועט זיכער אַדורך מיט'ן גרעסטען ערפאָלג.

פון „בית לחם".

(—) דער פעראיין בית־לחם גיט אַרויס אויף יעדען שבת אומזיסטע פּראָדוקטען פאַר צעהנדליגער אָרימע יודישע פאַמיליעס. יעדע פאַמיליע בעקומט אויף שבת: חלה, ליכט, אַרבעס, קאַשע, צוקער, טיי און פלייש, די פערטיילונג קומט פאָר יעדען דאָנערשטאָג פון 5 ביז 9 אָוועגד. ס'איז כדאי, אַז די יודישע בעפעלקערונג זאָל אונטערשטיצען די אינסטיטוציע.

„פּראָוואָקאַטאָרען".

אויף דער דאָזיגער טעמאַ וועט פרייטאָג אין זאַל פון „פילהאַרמאָניע" האַלטען אַ פאָרטראָג רעדאַקטאָר טאַדעאוש וועניאַווא־דלוגאָשאָווסקי.

טעלעגראַמען.

מאַסען־אַרעסטען אין קאָוונאָ
פערפאָלגונגען געגען דער פּוילישער שול.

ווילנאָ, 15 (ספּ. טעל.) „דער קאָווענער דיען" מעלדעט: לויט אַ פאַראָרדנונג פון ליטווישען בילדונגס־מיניסטער זענען אַלע פּוילישע לעהרער פון די פאָלקס־שולען בעזייטיגט געוואָרען פון זייערע אַמטען.

קאָוונאָ, 15 (א. וו.) די ליטווישע מאַכט האָט ווידער אַדורכגעפיהרט מאַסענהאַפטע רעוויזיעס, וועלכע שטעהען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ענטדעקונג פון אַ קאָמוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

גנבה אין מעקסיקאַנישען קאָנסולאַט.
דער גנב וואַרפט אַריין די גנבה אין פּאָסט־קעסטעל און טעלעפאָנירט דעם קאָנסול.

וואַרשאַ. 15 (טעלעפאָניש) 4 אַ זייגער פאַרטאָג האָט זיך אַ גנב אַריינבעקומען אין מעקסיקאַנישען קאָנסולאַט און דאָרט אָנגעהויבען בעלי־בתּעווען. דאָס האָט דערהערט דער וואָזשני, וועלכער האָט געמאַכט אַנ'אַלאַרם און דער גנב איז אַנטלאָפען מיטנעהמענדיג מיט זיך אַנ'אַמעריקאַנער וועקסעל אויף 3100 דאָלאַר און 2 מיליטער־ביכלעך. מ'האָט אויפגעוועקט דעם קאָנסול, וועלכער האָט קאָנסטאַטירט די גנבה און געוואָלט מעלדען דער פּאָליציי, אין דעם אויגענבליק האָט אימיצער אָנטעלעפאָנירט צום קאָנסול און ערקלערט, אַז אַזוי ווי־ער איז ערשט מיט עטליכע מינוט צוריק געווען אין קאָנסולאַט און דאָרט צוגענומען אַ וועקסעל און מיליטער־ביכלעך, וועלכע האָבען פאַר איהם קיין ווערט נישט האָט ער דאָס אַריינגעוואָרפען אין קעסטעל אויף עק מאַרשאַלקאָווסקאַ און זשוראַוויע.

—o—

שטאַדע וועלף אין סטרי
בעפאַלען די אַרומיגע דערפער.

לעמבערג. 15 (טעלעפאָניש) אין דער אומגעגענד פון סטרי האָט זיך ווידער בעוויזען אַ שטאַדע וועלף. פאַרמיטאָגס האָבען זיך די וועלף פערגנבעט אין די דערפער און געוואַרט אויף קרבנות. דעם ווייט גאַוואָליק האָבען די וועלף אויפגעפרעסען 2 קיה און 2 שעפסען. קיין מענשליכע קרבנות זענען נאָך ביז איצט נישט געווען. די דערשראָקענע בעפעלקערונג בעהאַלט זיך אין די הייזער און באַריקאַדירען די אַריינגענג. די וועלף זענען געקומען פון צפון־זייט און געהען צו דער טשעכאָסלאָוואַקישער גרעניץ.

אַקציע פון דער וואַרשאַווער קהלה־פערוואַלטונג
געגען פערבאָט פון דער יודישער שחיטה.

וואַרשאַ, 15 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז אין דער קהלה פאָרגעקומען אַ בעראַטונג וועגען דער שחיטה. עס זענען אויך אָנוועזענד געווען די יודישע מיטגלידער פון די שחיטה־קאָמיסיעס אין מאַגיסטראַט אין שטאָט־ראַט.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען צונויפצוזאַמלען די נויטיגע מאַטעריאַלען, כדי צו בעווייזען, אַז די שחיטה־רעפאָרם איז איבעריג. ווייטער איז בעשלאָסען געוואָרען איבערצוזעצען אַ רייהע בעדייטענדע ווערק לטובת דער שחיטה, וועלכע וועלען פונאַנדערגעטיילט ווערען צווישען די קריסטליכע מיטגלידער פון די שחיטה־קאָמיסיעס.

דעמאָנסטראַציע אין ירושלים
צוליב אַ נישט־געוועזענעם געריכטס־אורטייל.

בערלין, 15 (ספּ. טעל.) „בערלינער טאַגעבלאַט" מעלדעט פון ירושלים, אַז צוליב אַנ'אויפרוף פון די לינקע סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען איז פאַרגעקומען אַנ'אַרבייטער־דעמאָנסטראַציע.

די דעמאָנסטראַציע איז פאָרגעקומען צוליב דעם, וואָס אַ פּאָליטישער אַרעסטירטער האָט געזאָלט פאַר'משפּט־ווערען צו בעקומען שמיץ. די פּאָליציי האָט פונאַנדערגעטריבען דעם המון. שפּעטער זענען פערעפענטליכט געוואָרען קאָמוניקאַטען פון דער מאַכט און די פּראָפּעסיאָנעלע פעראיינען, אַז אַזאַ אורטייל איז בכלל נישט געווען.

אונטערוואַסער שיפלעך נישט, אָבער איבער־וואַסער־שיפען — וואָס מעהר.

פּאַריז. 15 (אַטע) „ניו־יאָרק — הערעלד" מעלדעט פון וואַשינגטאָן, אַז פּרעזידענט קולידזש האָט ערקלערט, אַז ער עקשנט זיך נישט איין אויף דעם בעשלוס צו בויען אַ גרויסע צאָהל אונטערוואַסער־שיפלעך. ער איז אָבער אונבעדינגט דערפאַר, אַז ס'זאָלען געבויט ווערען 25 קרייצער־שיפען און 5 קאָנטער־טאָרפּעדאָ־שיפען.

גע'פּסל'טע ליסטעס דורך די קרייז־וואַהל־קאָמיסיעס

ווילנאָ, 15 (א. וו.) דער ווילנער רעגירונגס־קאָמיסאַר האָט קאָנפיסקירט די ווייסרוסישע צייטונג „סעלאַנסקאַיאַ זשיזן".

לעמבערג, 15. (א. וו.) פון 14 ליסטעס זענען גע'פּסל'ט געוואָרען דריי: סעלראָב, רעפּובליקאַנער און לאָקאַטאָרען־ליסטע. אַ דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען די ליסטע פון מינדערהייטס־בלאָק די ליסטע איז בעשטעטיגט געוואָרען. דער רעגירונגס־קאָמיסאַר רהיינלענדער האָט צוליב דעם אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט.

אין זשעזשאָוו, איז גע'פּסל'ט געוואָרען די ליסטע פון „אונדאָ".

מאַסענהאַפטע נישט־ערלויבטע אָפּעראַציעס
ווערען געמאַכט אין דייטשלאַנד.

בערלין 15 (אַטע) אין קרייז רעקלינגהויז אין וועסטפאַלען האָט די קרימינאַל־פּאָליציי אַדורכגעפיהרט אַנ'אויספאָרשונג וועגען אונערלויבטע אָפּעראַציעס. אַלס רעזולטאַט פון דער אויספאָרשונג זענען פערפיהרט געוואָרען פּראָצעסען געגען 140 פּערזאָן־פּרויען, מיידלעך און דאָקטוירים. איינעם פון די דאָקטוירים איז פערפיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס אין 40 פעלן.

אַ געהילף פאַר'ן תליון.

וואַרשאַ 15 (טעלעפאָניש) דאָס יוסטיץ־מיניסטעריום האָט אַנגאַזשירט אַ געהילף פאַר'ן אָפיציעלען תליון. דער נייער געהילפס־תליון בעקומט 250 זלאָטעס חודשליכע פּענסיע.

—o—

א טאג פאר דער חופה

האט מען איהר אין חלום בעפוילען חתונה צו האָבען מיט איהר ערשטען חתן

אַן'אויסטערלישע ראָמאַנטישע ליבעס־געשיכטע איז נישט לאַנג פערלאָפען אין פאַרעטשע, אַ שטעטעלע ביי ווילנא.

אין דערמאָהנטען שטעטעל האָט געוואוינט די 18־יעהריגע אָרימע יתומה מ. ביילין, וועלכע איז אָבער געווען שעהן און אין שטעטעל פלעגט מען איהר טאַקע רופען די שיינע יתומה".

אין דער דאָזיגער 18־יעהריגער ביילין האָט זיך פערליבט אַ זון פון אַנ־אָנגעזעהענעם שטעטעלשען בעל־הבית וועלכער האָט זיך געקליבען מיט'ן אָרי־מען מיידעל חתונה צו האָבען. געגען זיין שידוך מיט דער אָרימער מיידעל זענען אָבער געווען זיינע עלטערן.

בינו — לבינו האָט זיך אין דער 18־יאָהריגער ביילין פערליבט אַ צווייטער בחור פון שטעטעל „מיישקע דער סטאָליער".

צווישען ביידע בחורים איז געוואָרען אַ ליבעס — קאָנקורענץ צוליב'ן מיידעל און ביידע האָבען זיך בעמיהט צו געווינען ביילינ'ס הארץ.

ביילין אָבער, זעהענדיג, אַז די עלטערן פון איהר נגיד'ישען געליבטען שטערען איהם ער זאָל מיט איהר חתונה האָבען און זעהענדיג, אַז צו קיין תכלית וועט נישט קומען האָט זי בעשלאָסען חתונה האָבען מיט איהר צווייטען פער־עהרער מיט משה'ן דעם סטאָליער.

אויפ'ן נגידישען זונדעל האָט דאָס גע־מאַכט אַזאַ שטאַרקען רושם, אַז ער איז אַריינגעפאַלען אין אַ מרה־שחורה.

דערווייל האָט זיך דערנעהנטערט דער טאָג פון ביילינס חתונה מיט'ן גליקלי־כען משה'ן. דערמיט וואָלט זיך אפשר די גאַנצע געשיכטע געענדיגט ווען נישט אַ חלום וועלכער האָט איינגאַנצען געענ־דערט דאָס מזל פון אַלע דריי העלדען פון דער ראָמאַנטישע געשיכטע.

געשעהן איז אָט וואָס: אַ נאַכט פאַר דער חופה האָט זיך דער כלה־מיידעל גע־חלומ'ט, אַז צו איהר איז געקומען איהר פערשטאָרבענע מוטער, וועלכע האָט זי געוואָרענט זי זאָל נישט חתונה האָבען מיט משה'קען דעם סטאָליער, ווייל זי וועט זיין אומגליקליך און חתונה האָבען מוז זי מיט איהר ערשטען חתן מיט וועמען זי וועט זיין גליקליך.

אַ גאַנצען טאָג האָט זיך די יתומה געשלאָגען מיט דער דעה ווי אַזוי זי זאָל בעשליסען און ענדליך האָט זי בעשלאָסען צו פאָלגען די שטים פון יענער וועלט.

ביילין האָט זיך דאַן ווידער צונויפ־געטראָפען מיט איהר געוועזענעם חתן און דערצעהלט איהם וועגען חלום און געמאָלדען איהם, אַז זי איז גרייט מיט איהם חתונה צו האָבען.

קיינער האָט דערווייל וועגען דעם נישט געוואוסט און ביי משה'קע דעם סטאָ־לערס קרובים וואו ס'האָט געזאָלט פאָר־קומען די חתונה מיט משה'קען דעם סטאָלער האָט מען דערווייל געגרייט צו דער חופה, ווי געהעריג. ס'האָבען זיך שוין געהאַט פערזאַמעלט אפילו געסט, ס'איז שוין אויך געקומען דער חתן אליין אָנ־אויסגעפוצטער, מען האָט נאָר געוואַרט אויף דער כלה. אומזיסט איז אָבער געווען דאָס וואַרטען, אַנשטאָט דער כלה איז פלוצלונג אריין דער שטעטעלדיגער רב וועלכער האָט דערצעהלט וועגען דעם פלוצלונגען בעשלוס פון דער כלה־מיי־דעל חתונה צו האָבען מיט איהר ער־שטען חתן און אַז זיינע עלטערען זעגען שוין אויך מסכים און מאָרגען וועט פאַרקומען די חופה ביי איהם.

דערהערענדיג דאָס, איז משה'קע דער סטאָליאַר געפאַלען אין חלשות און אויף מאָרגען איז שוין מיט מזל פאָרגעקומען די חתונה פון דעם פערליבטען פאָרל.

דערמיט האָט זיך פערענדיגט די ראָ־מאַנטישע ליבעס — געשיכטע וועלכע איז איצט אין פאַרעטשע די איינציגע טעמע פון טאָג.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטוואָרטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט".

ביים דערלאַנגען אַן אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט איבערגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 16־טען פעברואַר 1928.

6989 א. שטראַוך.

אויב איהר ביידע האָט צוזאַמענגע־דונגען דעם לאָקאַל און געפיהרט שות־פות דאָס געשעפט, קוים טרעט איצט איינער פון אייך אַרויס פון שותפות, ווערט דערמיט דער וואוינונג - אָפּמאַך נישט אויפגעלעזען. איהר קאָנט דערי־בער ווייטער פיהרען דאָס געשעפט.

דער הויז־ווירט קאָן ממילא נישט האָבען קיין שום פרעטענזיעס צום לאָקאַל.

6990 אַ לעזער פון אַננאַ.

וואַהרשיינליך האָט דער הויזווירט גע'טענה'ט, אַז דעם נעבען־צימער צום געוועלב האָט ער פערדונגען אויף אַ לאַגער און איהר האָט אייגענוויליג עס פערוואַנדעלט אין אַ וואוינונג, אָדער די וואוינונג בעשטעהט נישט פון 1 שטוב מיט אַ קוך, נאָר פון 2 שטובען און איהר האָט געגען דער דאָזיגער בע־הויפטונג נישט רעאַגירט, האָט דאָס גע־ריכט קוואַליפיצירט דעריבער די וואוי־נונג צו דער קאַט. B און נישט צו דער קאַטעג. A

איהר קאָנט דערלאַנגען אַנ'אַפּעלאַ־ציע.

6991 ה.-ג.

איהר דאַרפט זיך ווענדען מיט אַ בקשה צו דער פּאָליציי־איש - מיליטערי־שער אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט, אַז צוליב דעם, וואָס איהר בעזיצט זיך אויף שטענדיג אין רזשעשאָוו, זאָל מען אייך פון די היגע פאָבאָר־רשימות אויס־שטרייכען און דאָרט אַהין אריבער־טראָגען.

6092 אַנשעל גערשט.

איהר ווערט בעשולדיגט אין בעשעפ־טיגען אין אייער ווערקשטאַט געדונגע־נע אַרבייטער אין זונטאָג. דערפאַר דראָהט אַ געלד־שטראָף.

ס'קאָן זיין, אַז מען וועט אייך בע־שטראָפען אויפ'ן סמך פון א. ג. נאַקאַז קאַרני.

איהר וועט קאָנען דערלאַנגען אין געריכט אין משך פון 7 טעג אַ בקשה, אַז מען זאָל דעם ענין בעטראַכטען אויף אַנ'עפענטליכע געריכטס־פערהאַנדלונגען.

6993 אַ געטרייער לעזער פון בושע־זשינער גאַס.

6994 אַ לעזער פון פיעפשאָווא 21.

6995 פראַימאָוויטש לייביש פון זאַ־ווישאַ 26.

6996 גערטלער פון שענקעוויטשאַ.

7997 ע. גל.

6998 חנוך ג.-ט.

וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונ־זער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 מיט־ברענגענדיג די צייטונג.

6999 ש. פון רזשגאָווסקע גאַס.

אויב ס'זענען נישט פערהאַן קיין אַנ־דערע ווערטזאַכען קאָן דער קאָמאָרניק ליציטירען אַפילו אַנ'איינציגע מאַשין.

7,000 פר. פ.-ך.

אויב מען אַרבייט אַליין אָדער מיט 1 געזעלען צוזאַמען מיט 2 לערן־יונגלעך דאַרף מען קיין אומזאַץ־שטייער נישט בעצאָהלען.

פערזופט זיך אין אייער רעקורס אויפ'ן פונקט 5 פון אַרטיקעל 8 וועגען אינ־דוסטרי־שטייער פון אומזאַץ.

7001 אַ געוועלב פון בערקאַ יאָסע־לעוויטש.

אויב איהר האָט אויף לאַגער אומגע־דייטענדע סכום'ען סחורות און אייער האַנדעל ווערט געפיהרט אין אַ לאָקאַל, וואָס איז עהנליך צו אַ בודקע (אָהן פענסטער, אַפגעזונדערטער בנין) איז געוועג אויסצוקויפען אַ 4־טע קאַטעגאָריע פאַטענט.

ענטלאָפען פון בוקאַרעשטער תפיסה

און אַריינגעפאַלען אין וואַרשאווער „פּאַוויאַק".

אין וואַרשאָווער „פּאַוויאַק" זיצט אַרעסטירט אַלס קאַסע־ברעכער אַ געווי־סער ישראל עטענסאָן, וועלכער איז פאַראַכטאַגען מיטוואָך ביינאַכט פערהאַל־טען געוואָרען צוזאַמען מיט 2 קריסט־ליכע קאַסע־ברעכער אינם פערוואַלטונגס־ביוראָ פון פירשט לובאָמירסקי'ס גיטער אויף וויניסקאַ 3, וואו זיי האָבען גע־וואָלט אויפברעכען די אייזערנע קאַסעס, וואָס שטעהען דאָרט. דורך דעם אַלאַרם פון די ספּעציעלע עלעקטרישע גלאָקען, זענען די גנבים ענטדעקט געוואָרען.

בעת'ן אַרעסט האָט דער אויבענדער־מאַנטער ישראל עטענסאָן זיך אויסגע־געבען מיט דעם דאָזיגען נאָמען און פאַרגעשטעלט אַ פערזענליכען דאָקומענט אַלס פוילישער בירגער, איינגעמאַלדען אין וואַרשאַ. זיצענדיג אין „פּאַוויאַק" האָט עטענסאָן אַרויסגעשיקט אַ געהיים־בריוועל דורך אַ צווייטען אַרעסטאַנט, וואָס איז געזעסען מיט איהם אין איין קאַמער און איז היינטיגע וואָך בעפרייט געוואָרען. דאָס בריוועל איז איבערגע־כאַפּט געוואָרען דורך דער תפיסה־מאַכט, פון דעם בריוועל, וואָס איז געווען גע־שריבען אין רומעניש, האָט זיך אַרויס־געוויזען, אַז דער מכלומר'שטער ישראל עטענסאָן זיצט אין תפיסה אויף אַ פאַל־שען נאָמען און אַ געפעלשטען פערזענ־ליכען דאָקומענט. זיין אמת'ער נאָמען איז סימאָן מערענער — אַ רומענישער יוד, וועלכער איז אַנטלאָפען פון דער צענ־טראַלער תפיסה אין בוקאַרעשט, וואו ער איז געזעסען פאַר אַ קאַסע־איינברוך. בכלל איז דער פערשוין גאָר אַ גאַנצער „חשוב" אין רומעניען, וואו ער איז בע־ריהמט אַלס אַ קינסטלער אין זיין פאַך. ער ווערט געזוכט דורך דער פּאָליציי אין פיל רומענישע שטעדט. אַנטלויפענ־דיג פון בוקאַרעשט איז ער געקומען קיין פוילען אויף „גאַסטראָלען". נאָכ'ן פערזאָרגען זיך מיט אַ „לינקער כתיבה", האָט ער זיך אויך אין וואַרשאַ ענערגיש גענומען דאָ צו דער אַרבייט".

דאָס איבערגעכאַפּטע בריוועל איז געווען אָנגעשריבען צו דעם מכלומרש־טען עטענסאָנ'ס אַ ידיד אין בוקאַרעשט און דער בעפרייטער אַרעסטאַנט, וואָס האָט דאָס בריוועל גענומען ביי איהם אין תפיסה האָט געהאַט די אויפגאַבע עס אָוועקצושיקען דורך דער פּאָסט, פערוואָס ער האָט בעקומען אַ גוטע בע־לויהנונג.

ס'איז נישט אויסגעשלאָסען, אַז מען וועט מערענער'ן צוריק אָפּשיקען קיין רומעניען, אין פאַל די רומענישע רע־גירונג וועט דאָס פערלאַנגען.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאַליסט פאַר קינדער־ אין אינערע קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג מיט קינסט־ליכע בערגזון־בעשטראַהלונגען (קוואַרץ־לאַמפּען). נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמיטאָג.

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאַליסט פאַר אויערן־, נאָז־, האַלז־ און לונגען־קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינער 9, טעל. 27-31.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7 נעמט אויך אָן אין לעמשניצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2 3.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספעציאַליסט פאַר הויט־, ווענערישע און מע־נער־שוואַכע - קראַנקהייטען היילונגס־קאַבינעט (הער־אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

אין הויף פון לעצטען צאַר

טאַג־בוך פון דער הויפדאַמע אַננאַ ווירובאָוואַ.

(12 יודיש—ל. בראַנט.

אַלע ראָמאַנאָוו'ס האָבען דאָס אָנערקענט. פּאַפּאַ און מאַמאַ זענען אַהינגעפאָהרען.

— איין זאַך האָט מיך פערוואונדערט, ווען מיר האָבען בע־זוכט די הייליגע רעליקוויעס—דערצעהלט מאַמאַ—איך האָב ערוואַרט צו זעהן אַ רוהיג, ליכטיג געזיכט, נאָר כ'האָב דערזעהן עפּעס פינסטערעס... שרעקליכעס... די גלחים האָבען אונז ערקלערט, אַז צווישען די מתפללים געפינען זיך מסתם מורדים און גאָטלעסטע־רער. און דערנאָך איז מען געוואויר געוואָרען, אַז ווירקליך, אין רעסטאָראַן דערנעבען האָבען געהוליעט און גע'שיכור'ט יונגעלייט, און פירשט כילקאָוו און דער גרויספירשט קאָנסטאַנטין קאָנסטאַנ־טינאָוויטש האָבען אויף אַ נישט אָנשטענדיגען אופן פאָרגעשטעלט דעם הייליגען, ס'זענען געמאַכט געוואָרען אַרעסטען. דעם פירשט כילקאָוו האָט מען אין צוויי וואָכען אַרום אַריבערגעפיהרט אין איינעם פון די סיבירער פאָלקען.

— דערנאָך—זאָגט מאַמאַ—האָבען מיר זיך אַרומגעוואַשען מיט הייליג וואַסער און מיר האָבען גענומען וואַרטען אויף אַ טראַנספּאָלגער.

9. 6.

מ'מוז זאָגען—מאַמאַ האָט פון די סאַראָווער הייליגקייטען ערוואַרט עפּעס מעהר.

— אויף מיר מאַכט אַלצדינג אַ בעזונדערען איינדרוק... און כ'האָב זיך צופיל געגרייט... און פאַר פּאַפּאַ איז סעראַפים—אונזער שטענדיגער הייליגער, פאַר איהר איז ער פערבונדען מיט דער געבורט פון קליינטשיגען.

אויף מאַמאַ האָט אַ גרויסען איינדרוק געמאַכט פאַשאַ—די בעטערין[1]), אָדער, ווי מ'רופט איהר, מאַטושקאַ—פּראַסקאָוויאַ.

מאַמאַ זאָגט, אַז זי איז אָהן ספק אַ הייליגע, זי זעהט אויס, ווי אַ קינד, אַ קלאָר און גוט פנים, מיט קינדערישע, מלאכ'ישע אויגען.

זי האָט געבענשט פּאַפּאַ, געלאָזט זיך געבען אַ קוש אין האַנד און האָט געזאָגט:

— ס'וועט זיין אַ קליינטשיקער!

מיט מאַמאַ ווידער האָט פּאַסירט אַ מאָדנע זאַך. מאַמאַ האָט פיינט וועגען דעם זיך צו דערמאָנען, פּאַשאַ האָט איהר נישט גע־וואָלט בענשען. זי האָט געוואָלט מאַמאַ אָפּשטויסען מיט די הענד.

מאַמאַ איז אַוועק אַנ'אומעטיגע און בעליידיגטע. שפּעטער איז אויפגעקלערט געוואָרען, אַז פּאַשאַ האָט מורא פאַר שוואַרצען, און מאַמאַ האָט געטראָגען עפּעס שוואַרצעס אויף זיך.

ווען מאַמאַ איז געקומען נאָך דער תפילה, האָט זי געטראָ־גען אַ בונטען שאַרף, און פּאַשאַ האָט איהר אַ גלעט געטון איבער'ן פנים, געגעבען די האַנד און געזאָגט, ווייזענדיג אויף אַ רויטע קוקלע (זי שפּילט אין קוקלעס) און אויף אַ רויטען באַנד:

— אַ סך וועט זיין, אַ סך!

און די גאַנצע צייט האָט זי געפאָכעט מיט דעם רויטען באַנד.

מאַמאַ האָט מען דערנאָך ערקלערט, אַז זי האָט געזאָגט: מיט דעם קליינטשיגען וועט קומען פיל בלוט.

דאָס בעדייט, אַז די גרויספירשטען אינאיינעם מיט וויטע'ן מערקען אָן אַ טראַנספּאָלגער. זיי שטרעבען צו אַ הויף־איבער־קעהרעניש.

[1]) פּאַשאַ דיוויעיעווסקאַיאַ, אַ „תמ'צוואַטע", האָט געלעבט אין דיוויעיעווער פרויען־מאָנאַסטיר נישט ווייט פון סאַראָווער מאָנאַסטיר.

23. אָקטאָבער.

איך זאָג, אַז פּאַפּאַ קאָן דער'הרג'ענען מיט אַ וואָרט. די דאָזיגע פּאַסירונג לאָזט מיך נישט רוהען. ער האָט געמיינט, אַז איך ווייס וועגען דעם נישט, נאָר איך האָב געזעהן, וואָס פאַר אַנ'אכזר ער קאָן זיין. ווי אַזוי ער איז זיך נוקם אין די, וועלכע האָבען זיך פאַר איהם פערשולדיגט. און אויב ער נעהמט זיך עפּעס אין קאָפּ אַריין—איז עס נישט קיין שפּאַס, ביים געדאַנק גופאַ—קוועטש איך זיך צונויף ווי אַ קנויל, דאָס איז שרעקליך, אימה'דיג, צו וואָס בין איך גאָר געוואויר געוואָרען וועגען דעם! און ער איז כיטרע. שלעכט און כיטרע.

אָט וואָס עס האָט פּאַסירט:

די ניאַניע אַגינושקאַ האָט אַנ'אייניקעל. (אַ טויף־קינד) אַלע רופען איהם פּיעטרושאַ. ער אַרבייט אין גאַראַזש. ער איז אַ בע־וואוסטער גימנאַסט. די קינדער האָבען איהם ליב. דער גרויס־פירשט דמיטרי און וולאַדיאַ[2]) אויך.

(פאָרטזעצונג קומט).

[2]) גרויספירשט דמיטרי פּאַוולאָוויטש און פירשט וולאַדימיר ניקאָלאַיעוויטש אָרלאָוו, גענעראַל־מאַיאָר פון דער קייזערליכער סוויטע, שעף פון ניקאָלאַי 2־טענס פעלד־קאַנצעלאַריע. אין זיין טאָגבוך רופט זיך אָרלאָוו „דער איבערגעגעבענער הונד פון זיינע מאַיעסטעטען". די פריינדשאַפט צווישען צאַר און אָרלאָוו'ן האָט זיך אָנגעהויבען אין יאָהר 1905 נאָך אַ געשפּרעך, אין וועלכען אָרלאָוו האָט ענטוויקעלט פאַר ניקאָלאַי'ען זיינע מיינונגען בנוגע די געהיימנישפולע פּרוזשינעס פון דער רעוואָלוציע, וועלכע זענען לויט דער מיינונג, בעשטאַנען אין דער מאַסאָנעריע. אונטער מאַ־סאָנעריע האָט זיך אָרלאָוו פאָרגעשטעלט „עפּעס בעהאַלטענעס, פינסטער־געהיימנישפולעס, אומלעגאַלעס, וואָס איז פערבונדען מיט שוואַרצע מעסעס און געהיימע מאָרדען, און אָט דער אַלוועלטלי־כער פערבאַנד פון יודענטום האָט אָנגעפיהרט מיט דער אוניווער־סאַלער אינטריגע געגען דער זעלבסטהערשאַפט פון רוסישען צאַר".

פון וואַנעץ קומט דער שמוץ.

אין א וואהל־רעדע האָט דער געוו. 2־מאַליגער פּוילישער פּרעמיער וויטאָס זיך אויסגעדריקט, אַז פון צווישען די 250 פּוילישע בעאַמטע איז נישטאָ קיין איין אָרענטליכער.

קורץ און שאַרף און אויסדריקליך — אַזוי געזאָגט, אַז די דאָזיגע פראַגע קאָן גאָר נישט דיסקוטירט ווערען.

די פּעראַלגעמיינונג איז אַזוי איבער־ראַשענד, אַזוי קאַטעגאָריש, און דערצו קליננט זי נאָך אַזוי אויסטערליש אין וויטאָס'עס מויל, וואָס האָט אפשר מעהר, ווי אַלע ביז־איצטיגע רעגירונגס־פיהרער גורם געווען צו אַזאַ פעראַלגעמיינונג, אַז עס בלייבט אויס זיך פּשוט צו חידוש'ן, ווי אַזוי דער איבערגעשפּיצטער שאַרף־מח'דיגער פּויער האָט גראָד אויף דער „שוואַכקייט“ געפינען פאַר נויטיג אָנצוטרעטען.

בעת וואהלען, פרעגט מען אָבער קיין קשיות נישט, און אַלע מיטלען זענען כשר, אפילו אַזאַ פּזמון, ווי וויטאָס'עס, אַז ס'איז נישטאָ קיין איין פּוילישער בעאַמטער, וואָס זאָל האָבען ריינע הענד.

ווי מען זאָל נישט לייכט־נעהמען אַזאַ זאָג, צו וואָס פאַר א קאָנסעקווענצען ער זאָל נישט ברענגען, איז דאָך אין בעטראַכט גענומען דער פאַקט, אַז אויסגעבראַכט האָט איהם נישט עפּיס אַן'אומבעדייטענדער אומפעראַנטוואָרט־ליכער מיטינג־רעדנער, נאָר אַן'ערנסטער מלוכה מאַן, א מענש, וואָס האָט צוויי מאָל געמאַכט ערנסט מלוכה־פּאָליטיק, און אויב עס וואָלט פאַקטיש געווען אַזוי, ווי ער מיינט, איז אין דער קאָרופּציע פון פּוילישען בעאַמטענטום קיינער נישט אַזוי שולדיג, ווי וויטאָס אַליין.

אַמוועניגסטען איז שולדיג דער אַזוי־גערופענער סאַנאַציע־פּעריאָד, וואָס האָט זיינע ערשטע שריט געמאַכט צו א קאַרדינאַלער היילונג פון דער... וויטאָס־פּלאָג, און מ'דאַרף גאָרנישט זיין קיין ספּעציעלער סאַנאַציע־אַנהענגער, כדי מיט דער קלענסטער אָנשטרענגונג אָפּצושלאָגען דעם וואָרט־שאָס פון דעם געוועזענעם פּרעמיער וויטאָס, וועלכער האָט זיך צום מעהרסטען בעטייליגט אין אויסהאָדעווען און פּאַשען יענע בעאַמטע, וואָס האָבען צוגעטון א האַנד צו זייערע בעקאַנטע חזירים...

נישט פון א חזיר'שען שטאַנדפּונקט קאָן מען אורטיילען וועגען שמוציגע אָדער ריינע הענד. **מן.**

די „יעווסעקציע“ איז זיך מקנא אין וואַרשעווער שטאָט־ראַט

מאָסקווע, (י.ט.א) די יודיש־קאָמוניסטישע צייטונג „אָקטיאַבר“ אין מינסק האָט פערעפענטליכט א שאַרפען אַרטיקעל געגען דער שחיטה. די צייטונג פּראָטעסטירט, פאַר וואָס אַלע בהמות אין מינסקער שלאַכטהויז ווערען געקוילעט אויף כשר, אַזוי־אַרום קומט אויס, אַז נישט נאָר די יודישע בעפעלקערונג, נאָר אויך די רויטע אַרמעי מוז עסען כשר־פלייש. די צייטונג פאָדערט, אַז להבא זאָלען געקוילעט ווערען בהמות אויף כשר נאָר אין א בעגרעניצטער מאָס.

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעציעל פאַר לונגען־ און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון. נעמט אָן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאָכמ

אויף דער ערעפנונג פון ענגלישען פּאַרלאַמענט

(קאָרעספּאָנדענץ פון לאָנדאָן).

כדי אַריינצובעקומען זיך אויף דער גאַלעריע פון לאָרדען־הויז אין אַזאַ פייערליכען טאָג, ווי ס'איז די ערעפנונג פון פּאַרלאַמענט, דאַרף מען האָבען — אויב מ'איז אַפילו אַ פּרעסע־מענש — ערשטענס, פיל געדולד און צווייטענס — אַ ביסעלע גליק. אין לאָנדאָן זענען צ.ב. פאַרהאַנען איבער 400 אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטען און אין דער פּרעסע־לאָזשע איז דאָ קוים 40 ערטער. און איך האָב געהאַט גליק. אין „פאָרעין אָפיס“ (אויסערן־מיניסטעריום) האָב איך אָנגעטראָפען אויף אַ בעאַמטען, וואָס פערטיילט די איינטריטס קאַרטען, און ער, ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט, איז מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק געווען אין פּוילען און... איך האָב בעקומען אַ בילעט.

און דער פּרעסע־מענש בין איך געווען דער ערשטער, אָבער אין פּאַרלאַמענט־זאַל זענען שוין געווען אייניגע פרויען, וואָס זענען אַהער געקומען: איינער — פאַר האַלבער נאַכט, דער צווייטער — 2 אַ זייגער און דער דריטער — אַרום 3 אַ זייגער פאַרטאָג.

8 אַ זייגער אין דער פריה, ווען מ'האָט געעפענט די טויערן פון פּאַרלאַמענט, האָבען שוין געוואַרט איבער 20 פרויען, וואָס האָבען געציטערט פון קעלט. די מעשה איז, וואָס די פּרעסע נאָטירט די, וועלכע קומען די ערשטע צו די זיצונגען, און דעריבער אָרדענט מען איין אַ מין ווישטשיגעס.. אַ טייל פון די „ערשטע“ זענען אַהער געקומען גלייך פון די פּאָליטישע באַנקעטען וואָס יעדע פּאַרטיי אָרדענט איין ערב דער ערעפנונג פון דער סעסיע. אויף דעם באַנקעט פון די קאָנסערוואַטיסטען וואָס ס'האָט איינגעאָרדענט מאַרקיזע לאָנדאָנדערי לכבוד באַלדווינען, האָבען אָנטיילגענומען טויזענד פרויען.

די ליבעראַלען האָט מכבד געווען די גרעפין באַשאַן. אמת נגעוועהענדסטען איז דאָ געווען לאָיד דזשאָרדזש, וועלכער עס האָט בענלייט זיין טאָכטער, וואָס איז אַזוי פּאָפּולער געוואָרען דורך איהרע אַרויסטרעטונגען אויף די מיטינגען. דאַגעגען האָט לאָרד באַשאַן איינגעאָרדענט אַ ספּעציעלען אויפנאַהמע פאַר די לאָרדען און מאַרקיזען, און די הויפּט־געסט זענען געוועזען די לאָרדען אַבערקאָנווי, איירעראַל און מאַרקיז רעדינג.

מ'קען נישט זאָגען, אַז דער באַנקעט, וואָס איז איינגעאָרדענט געוואָרען לכבוד ראַמזיי מאַקדאָנאַלד אין דער „לייבאָר פּאַרטיי“, זאָל זיין זעהר בעשיידען... די הערען לאַבאָריסטען האָבען זיך גוט געוויילט און האָבען פיין בעגנאָסען די קומענדיגע וואַהלען.

די ערעפנונג פון דער איצטיגער סעסיע געהט אונטער'ן צייכען פון שטים־רעכט פאַר „יונגע מעדלעך“. ווי מיר האָבען שוין געשריבען איז פּרעמיער באַלדווין רעזידירט נאָך פאַר זיין אָפּטרעטען מוכה זיין מיט וואַהל־רעכט די פרויען, אָנהויבענדיג פון 21 יאָהר. גאַנץ ענגלאַנד איז איצט איינגעטיילט אין 2 לאַגערן — אָנהענגער און געגנער פון'ם דאָזיגען פּראָיעקט. די מעהרהייט פון די קאָנסערוואַטיסטען פעררהאַלט זיך מיט אַן'אויסדריקליכען אומווילען, אַפילו פיינדליך צו די דאָזיגע ליבעראַלע פּראָיעקטען: מ'טאָר נישט — בעהויפּטען זיי — געבען אַזאַ וויכטיג פּאָליטיש געוועהר אין די הענט פון פּאָליטישע עם־הארצים. די קאָנסערוואַטיסטען זענען זיכער, אַז ד' יגרויסע מעהרהייט פון די דאָזיגע שטימען וועלען בעקומען די לאַבאָריסטען.

און די פרויען פערמעסטען זיך צום קאַמף. דער פערבאַנד פון די יונגע סופראַזשיסטקעס האָט שוין אָנגעהויבען זיין טעטיגקייט און מאַכט אַוואַנטורעס. אַן'אונאַננעהמער אינצידענט איז פאָר געקומען פאַר דער ערעפנונג פון פּאַרלאַמענט: אַ פערברענטע סופראַזשיסטקע האָט זיך אַרורכגעריסען דורך אַ שטאַרקען פּאָליציי־קאָרדאָן און געוואָלט פאַר יעדען פּרייז דערלאַנגען דעם קעניג דעם בעקאַנטען „בריף צום קעניג“, וואָס שיצט די פרויען וואַהל־רעכט. די פרויען דערקלערען אינ'ם דאָזיגען בריף, אַז אין ענגלאַנד געפינען זיך אַ פּאָר מיליאָן פרויען יונגער פון 30 יאָהר, וואָס האָבען נישט קיין פּשוט'ע בירגער־רעכט, קיין שטים־רעכט. די סופראַזשיסטקעס אַפּעלירען דעריבער צו זיין מאַיעסטעט, אַז ער זאָל אין זיין טראָן־רעדע איינשליסען דעם צוזאָג פון וואַהל־רעכט פאַר פרויען. אויף דער פּעטיציע זענען אונטערגעשריבען געווען צוו. אנד. לעדי צינטים מאסלי און מיס מאַקדאָנאַלד.

די טראָן־רעדע איז געווען בעשטימט אויפ'ן 12 פעברואַר, בייטאָג. אַ שעה פאַר דער בעשטימטער צייט איז דער פּרעכטיגער זאַל פון לאָרדען־הויז אָנגעפיהלט געוואָרען מיט אַן'אויסערגעוועהנליכער געזעלשאַפט. די פּורפּור־טאָגעס פון ד' יפּערען, מאַרקיזען, לאָרדען, באַראָנען, די אַרעל־דאַמען אין זייר, די הויף־קאַמאַרילע, אַ שעהן, פּרעכטיגעס פּובליקום, זעלטען פערשידענאַרטיג קאָלירט.

ס'קומען אַריין ד' יאַרויטאַנטען...

מיט אַמאָל טוט זיך אַלץ אַרים פון די ערטער: אויפ'ן שוועל פון טיר בעוויזט זיך דער פּרעכטיג געקליידעטער טראָנפאָלגער — פּרינץ פון אועלס, נאָך איהם איילט דער פּרינץ פון יאָרק מיט דער מיליטערישער סוויטע. דער פּרינץ זעצט זיך נעבען דעם טראָן, וואָס בלישטשעט מיט גאָלד. ס'שטעהט נאָר איין טראָן־שטוהל, די קעניגין איז קראַנק און בעטיילינט זיך נישט דאָס מאָל אין דער פייערונג.

ס'איז 12 אַ זייגער. דער זאַל פינקעלט מיט טויזענדער ליכט, אַלץ שוועבט אין גלאַנץ פון די טייערע ראַמען־צירונג. ס'איז שטיל... איז זאַל בעוויזט זיך אין זיין פולען מאַיעסטעט דער קעניג געאָרג דער 5־ער. אַ דיאַמענטענע קרוין אויפ'ן קאָפּ. נאָך איהם די פּאַזשען און די גלענצענדע הויף־סוויטע. אַלע הויבען זיך אויף פון די ערטער מ'בעגריסט איהם שוייגענדיג.

קעניג געאָרג זעצט זיך אויפ'ן טראָן מ'דערלאַנגט איהם אַ ראָל פּאַפּיער — די טראָן־רעדע. געאָרג לייענט מיט אַ קלאָרער שטימע וועגען די געזעצען, וועלכע די רעגירונג וועט פאָרשלאָגען בעת דער איצטיגער סעסיע.. די הויפּט־פּראַגע וועט זיין דאָס איינפיהרען די וואַהל־רעכט פאַר פרויען פון 21 יאָהר אָן. אין די בעציהונגען מיט אויסלאַנד וועט די רעגירונג זיך בעמיהען אין דער צוזאַמענאַרבייט מיט דער פעלקער־ליגע אויסצוגלייכען אַלע אינטערנאַציאָנאַלע סכסוכים און רייבונגען און זיכערען דעם וועלט־שלום. — „כ'בעט גאָט, אַז ער זאָל בענשען אייער אַרבייט!“ — האָט פּערענדיגט זיין רעדע דער קעניג.

אַזוי איז געעפענט געוואָרען די סעסיע פון פּאַרלאַמענט — וואַהרשיינליך די לעצטע — וועלכע האָט געבוירען די רעגירונג פון באַלדווינ'ען. די דאָזיגע סעסיע, ווי מ'זעהט פון דער טראָן־רעדע, וועט דורכפאָרסירען דעם געזעץ וועגען די „יונגע מיידלעך“. אויב דער געזעץ וועט דורכגעהן אין ביידע הייזער וועט זיך באַלדווין זיכער שאַפען די דאַנקבאַרקייט פון ד' ייונגע סופראַזשיסטקעס אָבער וואָס וועט זיין מיט דער מעהרהייט, וועלכע סימפּאַטיזירט דאָך מיט דער „לייבאָר־פּאַרטיי“?

— אויף דעם וועט אונז געבען תשובה — ערשט די נאָהענטע צוקונפט.

א שטעקעץ מיט צוויי עקעץ

יודען אין דער רומענישער אַרמעע

— פון — **א. רעוואוצקי.**

דאָ האָט „י.ט.א.“ געבראַכט א מערקווירדיגע טעלעגראַמע פון רומעניען. לויט דער דאָזיגער טעלעגראַמע האָט די דאָרטיגע מיליטערישע מאַכט בעשלאָסען איבערפיהרען די יודישע סאָלדאַטען, וואָס געפינען זיך אין דער רומענישער אַרמעע, אין בעזונדערע רעגימענטען מיט א ריין יודישען סאָלדאַטען־בעשטאַנד, פון די דאָזיגע רעגימענטען ווערט געבילדעט א בעזונדערער „ייבעטער“ קאָרפּוס...

לויט דער וועלבער טעלעגראַמע איז דער דאָזיגער בעשלוס אויפגענומען געוואָרען מצד דער רומעניש־יודישער עפענטליכקייט אלס א שווערע גזרה. די פּאָר יודישע אָרגאַנען, וואָס ערשיינען אין רומעניש, זענען שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דעם דאָזיגען בעשלוס, אַלס אַ פערזוך אָפּצוטיילען די יודען פון דער אַרומיגער רומענישער בעפעלקערונג און איינשפּאַרען זיי אין א מין מיטעלאַלטערישער געטאָ.

אונז שיינט אָבער דער ענין נישט צו זיין אַזוי פּשוט. זיכער זענען די רומעניש־יודישע בלעטער גערעכט, ווען זיי זעהען אינ'ם נייעם פּלאַן פון דער רומענישער מיליטער־פערוואַלטונג אַנטיסעמיטישע כונות. זיכער וועלען פיל דאָרטיגע אַנטיסעמיטען זעהן אין דער אָפּטיילונג פון יודען אין מיליטער דעם ערשטען שריט צו זייער אָפּטיילונג און בעגרענצונג אין פערשידענע אַנדערע געביטען פון עפענטליכען לעבען. און פונדעסטוועגען רוכט זיך אונז, אז אין דער אָפּטיילונג פון יודען אין דער רומענישער אַרמעע זענען פערהאַן אויך פּאָזיטיווע מאָמענטען, וואָס וואָלטען ניט געדאַרפט איגנאָרירט ווערען.

* * *

די ידיעה וועגען דעם פּלאַן אָפּצוטיילען די יודישע סאָלדאַטען אין רומעניען אין בעזונדערע מיליטערישע אָפּטיילונגען האָט נישט ווילענדיג אונז דערמאָנט אויף אַן'עהנליכע פּראַגע, וואָס איז געשטאַנען פאַר אונז מיט צעהן יאָהר צוריק אין רעוואָלוציאָנערען רוסלאַנד.

דאָס איז געווען אין סוף יאָהר 1917, ווען די זעקס מיליאָנענדיגע רוסישע אַרמעע, וואָס איז מאָבּיליזירט געוואָרען דורך דער צאַרישער רעגירונג פאַר'ן קריג געגען דייטשלאַנד, איז געווען אין פּראָצעס פון פולשטענדיגער פערגאַנדערפאַלונג. פיל פון איהר זענען פּשוט אַוועק פון פראָנט, אַנדערע האָבען זיך רעאָרגאַניזירט לויט נאַציאָנאַלע ליניעס. שוין אין מיטען פון 1917 יאָהר האָבען זיך אין דער אַרמעע בעוויזען אוקראַינישע טאַטארישע, עסטאָנישע, גרוזינישע רעגימענטען, דיוויזיעס און אַפילו גאַנצע קאָרפּוסען.

דער בעדייטענדסטער פון די דאָזיגע נאַציאָנאַלע טיילען איז געווען דער אוקראַינישער. אין יולי, 1917, זענען אויף אַ מיליטערישען צוזאַמענפאָהר אין קיעוו פערטרעטען געווען איבער א מיליאָן אוקראַינישע סאָלדאַטען. ווען אפילו די דאָזיגע ציפער זאָל זיין א גוזמא, איז זי אַלענפאַלס געווען גענוג, כדי צו בילדען אַ מיליטערישען פונדאַמענט אונטער דער „צענטראַלער ראדא“, וואָס האָט דעמאָלט געהאַלטען ביים איבערנעהמען די מאַכט אויף אוקראַינע.

איז דאָ גאַנץ אויטאָמאַטיש ענטשטאַנען אַ האַרבע קשיא—וואָס טוט מען מיט די יודישע סאָלדאַטען, בפרט מיט די יודישע סאָלדאַטען פון די אוקראַינער גובערניעס? פאַר די פון זיי, וואָס האָבען צוזאַמען מיט הונדערטער טויזענדער נישט־יודישע סאָלדאַטען, פּשוט פערלאָזען זייערע מיליטער־טיילען און אוועק אהיים, איז די פראַגע במילא געלעזט געוואָרען. עס זענען אָבער געווען טויזענדער יודישע סאָלדאַטען, וואָס האָבען נישט געוואָלט, אָדער צוליב פערשידענע אומשטענדען נישט געקענט זיך אַליין „דעמאָבּיליזירען“ אויף אַזאַ פּרימיטיווען אופן.

פיל פון זיי, שטאַמענדיג פון אוקראַינישע געגענדען, האָבען געוואָלט פערבלייבען אָדער אַריבערגעהן אין אוקראַינישע מיליטער־טיילען. אָבער אין די מעהרסטע פעלען איז אַזאַ וואונש נישט געווען גאָר פריינדליך אויפגענומען פון די אוקראַינישע סאָלדאַטען און בפרט מצד זייערע קאָמאַנדירען. זייער טענה איז געווען אז די צאַרישע אַרמעע ווערט רעאָרגאַניזירט לויט'ן נאַציאָנאַלען פּרינציפּ און נישט לויט'ן טעריטאָריאַלען. אַן־אוקראַינישער קאָרפּוס בעדייטעט א קאָרפּוס, וואָס איז צונויפגעשטעלט פון אוקראַינער און נישט פון איינוואוינער פון אוקראַינע. יודען, אויף אַזאַ אופן האָבען אין איהם נישט קיין פּלאַץ.

עס איז מעגליך, אז הינטער דער דאָזיגער נאַציאָנאַל־מיליטערישער טעאָריע האָט געשמעקט אויך א היבש ביסעל אַנטיסעמיטיזם. פאַר אונז איז דאָס אָבער דאָ נישט דער עיקר. דער עיקר איז דער פאַקט.

ווי דאָס איז אָבער די לאַגע האָט זיך געשאַפען אזעלכע, אַז א יודישער סאָלדאַט, וואָס האָט נישט געוואָלט סתם דעזערטירען, האָט נישט געהאַט וואו זיך אַהינצוטון. איז אויף אַזאַ אופן במילא ענטשטאַנען די פראַגע וועגען אָרגאַניזירען בעזונדערע יודישע פּאָלקען, אַלס אַן'אויטאָנאָמען טייל פון דער אוקראַינישער אַרמעע.

פאַר'ן פּערשלאַג זענען געווען איינציגע מיטגלידער פון'ם נאָר וואָס געשאַפענעם אוקראַינישען „גענעראַל־סעקרעטאַריאַט“, בעיקר פּעטליורא, וואָס האָט דעמאָלט פערנומען דעם אַמט פון קריגס סעקרעטאַר, דעמאָלט האָט פּעטליורא זיך נאָך געהאַלטען פאַר אַ סאָציאַל־דעמאָקראַט און יודען־פריינד, און אַפילו זיינע געגנער האָבען זיך נישט געקאָנט פּערשטעלען, וואָס עס וועט ווערען מיט איהם מיט צוויי יאָהר שפּעטער. רוכט זיך, אַז דער פּערשלאַג וועגען יודישע פּאָלקען האָט טאַקע געשטאַמט פון איהם.

* * *

אין די יודישע פּאָליטישע קרייזען האָט דער פערשלאַג וועגען יודישע פּאָלקען אַרויסגערופען א שאַרפע צוטיילונג. די ציוניסטישע פּאַרטיי מיט'ן פערשטאָרבענעם אינזשענער סירקין בראש איז געווען פאַר איהם, בעת די יודישע סאָציאַליסטען זענען מיט דער אויסנאַהמע פון א פּאָר אַיינצעלנע פּועלי־ציון, דאָס זענען אַן'אומבעדייטענדע מינדערהייט אין זייער פּאַרטיי, געווען ענטשידענע געגנער. איך פערזענליך, אַלס א נאָהענטער מיטאַרבייטער פונם יודישען סעקרעטאַר“ (דר. זילבערפאַרב), בין א פּאָר מאָהל אין פערזאַמלונגען אַרויסגעטראָטען געגען דעם פּערשלאַג.

אונזערע אַרגומענטען זענען דאָן געווען דיזעלבע, וועלכע עס הערט זיך איצט אַרויס די רומעניש־יודישע צייטונגען געגען דעם אָפּטיילונגס־פּלאַן פון דער רומענישער מיליטער־מאַכט. מיר האָבען געהאַלטען, אַז די אידעע פון יודישע פּאָלקען איז אַן'אויסדרוק פון אַנטיסעמיטיזם, און האָבען מורא געהאַט, אַז איהר דורכפיהרונג בעדייט אַ געטאָ, וואָס וועט צופיסלעך אויסגעשפּרייט ווערען אויף אַלע אַנדערע געביטען פון דעם עפענטליכען לעבען. מיר האָבען גע'טענה'ט, אַז אַן'אַרמעע אין אַ מאָדערנעם לאַנד דאַרף געבויט ווערען אויף טעריטאָריאַלע און נישט קיין נאַציאָנאַלע יסודות. אַז אַלע מוזען זיין אין איהר גלייך א. אַ. וו. און ווען מען האָט אונז אָנגעוויזען אויף דער אומרוהיגער שטימונג, וועלכע עס שאַפט זיך אין לאַנד אין צוזאַמענהאַנג מיט דער סטיכישער מאָבּיליזאַציע און אויך אויף דער ראָלע וועלכע יודישע פּאָלקען, וואָלטען געקאָנט שפּילען אין פאַל פון פּאָגראָמען האָבען מיר אָנגעוויזען, אַז דאָס איז אַ צוויי־שניידיגער שווערד. יודישע פּאָלקען וועלען ערשט צורייצען די אַנטיסעמיטישע אינסטינקטען פונ'ם המון, און דורך דער שאַפונג פון איין יודישען פּאָלק וועלען מיר 9 נישט־יודישע מאַכען פאַר א נעסט פון פּאָגראָם־אַגיטאַציע. נישט צולאָזען פּאָגראָמען איז די פליכט פון דער רעגירונג, און מיר טאָרען אפילו אומדירעקט זי נישט בעפרייען פון דער דאָזיגער פליכט.

אונזער שטאַנדפּונקט, דער שטאַנדפּונקט פון די יודישע סאָציאַליסטען האָט געזיגט פונ'ם פּלאַן וועגען די יודישע פּאָלקען איז גאָרנישט געוואָרען. עס איז געבליבען אין פּרינציפּ, אַז די אַרמעע מוז זיין טעריטאָריאַל, און אַז יודישע סאָלדאַטען מוזען ביי וואונש אַריינגענומען ווערען אין די אוקראַינישע מיליטער טיילען. דער יודישער „גענעראַל סעקרעטאַריאַט“ (דאָס שפּעטערדיגע מיניסטעריום) איז פערוואָרפען געוואָרען מיט קלאָגען אויף פערשידענע אוקראַינישע קאָמאַנדירען, וואָס האָבען עובר געווען אויפ'ן טעריטאָריאַלען פּרינציפּ. דער ממונה איבער די דאָזיגע ענינים, דער געהילפס סעקרעטאַר כורגין (דאָס איז אגב דער זעלבער כורגין, וואָס איז מיט דריי יאָהר צוריק אַלס האַנדעלס־פּערטרעטער פון דער סאָוויעט־רעגירונג אין

(ווייטער זעה 7־טע זייט).

דאס לאדזער לעבען

לאדז
16 פעברואר 1928

לאדז
16 פעברואר 1928

16 דאנערשטאג כה שבט תרפ"ח	פעברואר זון-אויפגאנג 7 13 זון-אונטערגאנג 4.32 לענג פון טאג 8.19

וואוינונגס=אינספעקציע.

(מ) אויף דער לעצטער מאגיסטראט-זיצונג איז בעהאנדעלט-געווארען דער פארשלאג פון דער געזונדהייטס-אפטיילונג וועגען הנחה'דיגע קאנצעלאריע-אפצאהלען ביים אריינגעבען בקשות אין דער שטעטישער וואוינונגס-אינספעקציע.

עס איז בעשלאסען געווארען צו נעהמען אפצאהל פון יעדער בקשה 2 זלאטעס און פון יעדער ארויסגעגעבענער קאפיע — 1 זלאטע. פון דעם אפצאהל זענען איינגאצען בעפרייט געווארען פערזאנען, וועלכע בעוואוינען 1 און 2 שטוביגע וואוינונגען, ארבייטס-לאזע און אנגעשטעלטע אין דער שטעטישער פערוואלטונג.

בעשטראפט בעקערייען

פאר אנטי=סאניטארען צושטאנד.

(מ) פאר'ן אנטיסאניטארען צושטאנד פון די בעקערייען און געוועלבער האט די סאניטאר-קאמיסיע, אין משך פון יאנואר, בעשטראפט עטליכע און צוואנציג בעקעריי-בעזיצער.

בעקעמפען שווינדזוכט

(מ) לויט'ן פארשלאג פון געזונדהייטס-אבטיילונג האט דער מאגיסטראט בעשלאסען אין אפריל צו עפענען אנ'אפעריר-אבטיילונג ביי דער סעקציע צו בעקעמפען שווינדזוכט.

פון נאציאנאלען בלאק.

היינט דאנערשטאג ווערט דורך אלגעמיינעם יודיש-נאציאנאלען בלאק איינגעארדענט א וואהל-מיטינג אין „פילהארמאניע"-זאל. אינ'ם מיטינג וועלען זיך בעטייליגען די ה"ה ג. דעפ. פרילוצקי, ווישליצקי, פרנס ר' יצחק מאיר לעווין, אדוואקאט זונזיעלעוויטש, ווי אויך פארשטעהער פון פערשידענע פאליטישע און ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס.

מיטינג פון האנדעלס=אנגעשטעלטע.

(א) דער פראפעסיאנעלער פעראיין פון האנדעלס-אנגעשטעלטע האט עהערנעכטען צוזאמענגערופען א מיטינג.

נאך א רעפעראט וועגען דער קריטישער לאגע פון די האנדעלס-אנגעשטעלטע זענען בעהאנדעלט געווארען די פראגען וועגען 8-שעה'דיגען ארבייטס-טאג וועגען עמעריטור-בייטראג.

עס איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע צו שאפען אנ'איינהייטליכע פערזיכערונגס-אנשטאלט און זיין פערוואלטעט דורך די פערזיכערטע אליין; דעם טערמין פון דער אינוואלידען רענטע איבערטראגען אויפ'ן 55-יאהר פון פערזיכערטען; די קאסטען פון דער פערזיכערונג זאלען טראגען די ארבייטס-געבער א. ד. גל.

אין די אפטייקען

היינטיגע נאכט=דיזשורע.

(§) ג. אנטאנאוויטש (פאביאניצער 50); ק. קאנדזשינסקי (פיעטריקאווער 164); וו. סאקאלעוויטש (פושעיאוד 19); ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 26); י. זונדלעוויטש (פעטריקאווער 25); א. קאספערקיעוויטש (זגיערסקא 54); ס. טראווקאווסקא (בזשעזשינסקא 50).

לעצטע זיצונג פון דער אלטער קהלה=פערוואלטונג.

דער פאל מיט'ן פרעזעס רום, וועלכען מ'האט נעכטען געוואלט ארעסטירען א פאר מינוט איידער ס'האט זיך אנגעהויבען די זיצונג פון קהלה-ראט, האט נישט אויפגעהערט צו זיין די טעמע פון די געשפרעכען אין די קולוארען פון דער יודישער גמינע. מ'האט דעם פאקט פערשידענארטיג קאמענטירט און דערצעהלט כל ערליי הינטערקוליסען-מעשות.

נעכטען אינדערפריה האט זיך ראזאר רום צוגעשטעלט אין אויספארשונגס-אמט. דארט האט מען איהם ערקלערט אז קיין פעראררנונג איהם צו ארעסטירען איז איבערהויפט נישט ארויסגעגעבען געווארען און אז אין אויספארשונגס-אמט האט מען נישט געוואוסט, אז ה' רום איז פרעזעס פון דער יודישער קהלה אין לאדז, און, אז ער האט אינ'ם וועלבען מאמענט א זיצונג. בכלל האט מען נאך איהם אין לאקאל פון דער קהלה נישט געשיקט, און דער בעאמטער פון אויספארשונגס - אמט איז אהין אוועק אויף אייגענע אחריות, ווייל אין דערהיים ביי זיך האט ער דעם ה' רום נישט געטראפען.

דער אויסגאנג פון די וואהלען האט קיין שום צר, א חוץ די אגודה, נישט בעפרידיגט. די „אונפארטייאישע" גיבען איבער, אז די ראדאמסקער חסידים האבען געהאנדעלט אהן דעם וויסען פון זייערע מנהיגים און מכל שכן פון דעם רוב ראדאמסקער חסידים. פערקעהרט, מ'גיט איבער, אז א פאר טאג פאר די וואהלען, איז געקומען צום מיטגליד פון קהלה-ראט ה' אקאוויע א שליח פון די ראדאמסקער חסידים און איהם בפירוש אינפארמירט, אז ער דארף שטימען פאר די „אונפארטייאישע".

צווישען די ראדאמסקער חסידים קאכט, מ'נעהמט אן פראטעסטען, אבער ס'איז שוין א ביסעל צו שפעט....

נעכטען אין אווענט איז פארגעקומען די לעצטע זיצונג פון דער אלטער קהלה פערוואלטונג. ס'איז אדורכגעלייענט געווארען דער בריף פון רעגירונגס-קאמיסאר וועגען פונאנדערלאזען די קהלה-פערוואלטונג און נאכהער איז בעטראכט געווארען דער פראטאקאל פון די אדורכגעפיהרטע וואהלען.

פרעזעס רום לעגט פאר אריינצוטראגען אין פראטאקאל א פראטעסט געגען דעם וואס די פעראררדנונג וועגען פונאנדערלאזען די קהלה-פערוואלטונג איז איבערגעגעבען געווארען נישט אין דער קהלה - פערוואלטונג נאר א פריוואטען פערזאן.

פרנס ווייצמאן איז געגען דעם דאזיגען פראטעסט.

די דאזארעס ביימאן, האפמאן און בעזונדערס זעלמאנאוויטש טרעטען שארף ארויס געגען פרנס ווייצמאן,

צום סוף איז בעשלאסען געווארען דעם פראטעסט אריינצוטראגען אין פראטאקאל.

נאך א קורצער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען צו פערעפענטליכען דעם אויסגאנג פון די וואהלען צו דער קהלה-פערוואלטונג, וועלכע זענען פארגעקומען דעם פערגאנגענעם זינטאג.

צאר ניקאלאי II

ערמארדעט מיט די אייגענע הענד א יונגען מענש

לייענט מארגען, פרייטאג אין

„טאגבוך פון דער הויפדאמע אננא ווירובאווא"

בעקעמפו דאס פעלשען מילכיגס

און שאפען שטאטישע רעזערוועז פון מילכיגס.

גרויסע קאנפערענץ אין מאגיסטראט.

(מ) א דאנק דער איניציאטיוו פון אינערן-מיניסטעריום און מיט דער מיטהילף פון דעם וואיעוואדען-אמט איז אין מאגיסטראט נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ, געווידמעט דער פראגע צו שאפען א רעזערוו פון מילכיגס פאר דער לאדזער בעפעלקערונג.

נאך א לענגערע דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צום וואיעווארען-אמט וועגען הילף פאר די מילכיגס-געזעלשאפטען, כדי צו הויבען די פראדוקציע פון פוטער; פערבעסערען די טעכנישע מעגליכקייטען פון אויסארבייטען פוטער; בעקעמפען דאס פעלשען מילכיגס; מיטהעלפען צו מאגאזינירען די מילכיגס-רעזערוועז, כדי צו קענען קאנקורירען מיט די ליכוועפרייזען פון די קליינע פערקויפערס, און צו ערטיילען די ענטשפרעכענדע אינסטיטוציעס געהעריגע קרעדיטען אויף די אויבענדערמאנטע צוועקען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אויפצוהויבען די פראגע וועגען פערביטען, ארויסצופיהרען אייער און מילכיגס קיין אויסלאנד.

צום סוף פון דער זיצונג האט דער וויצע-פרעזידענט ראפאלסקי בעדאנקט די אנוועזענדע אויף דער קאנפערענץ און אנגעוויזען, אז כדי צו רעאליזירען דעם אונטערגענומענעם קאמף מיט דעם יקרות וועט דער מאגיסטראט זיך בעמיהען צו האלטען א שטענדיגען קאנטאקט סיי מיט דער אדמיניסטראטיווער מאכט ווי אויך מיט די פארשטעהער פון די קאנסומענטען און פראדוצענטען.

—o—

ווענען צאל=שוץ.

ערקלערונגען פון „לעוויאטאן".

אין צוזאמענהאנג מיט דער איינפיהרונג פון נייע צאלען האט דער צענטראל-פערבאנד פון בערג-אינדוסטריע, האנדעל און פינאנסען (לעוויאטאן) ארויסגעלאזט אנ'אויפרוף אין וועלכען ס'ווערט צוו. אנד. געזאגט:

דער צענטראל-פערבאנד, נאך א גענויער פערשטענדיגונג מיט די אינדוסטרי-צווייגען, וואס ארבייטען אויס מאסען-ארטיקלען ד. ה. טעקסטיל-קאנפעקציע, פאפיר, מעכאנישע, כעמישע א. אנד, ערקלערט, אז דאס איבערוואלאריזירען דעם צאל-טאריף. וואס איז פערעפענטליכט אין לעצטען נומער פון „דז. אוסטאוו", דארף בשום אופן נישט דינען אלס פרעטעקס צו הויבען די פרייזען פון דער היימישער אינדוסטרי.

א דאנק דעם שוץ פון נייעם צאל-טאריף שאפט זיך א גרעסערע מעגליכקייט צו פערזעהען דעם אינערליכען מארק מיט היימישע אויסארבייטונגען, ס'וועלען זיך שאפען נייע ארבייטס-מעגליכקייטען, די אינטענסיוויטעט פון די פאבריקען וועט מעהר אויסגענוצט ווערען און אויף אזא אופן וועט די טייערונג פון דער פראדוקציע אויף וועלכער ס'זענען נויטיג די האלב-פראדוקטען וואס קומען פון אויסלאנד, אויסגעגליכען ווערען.

אינ'ם אויפרוף ווערט ווייטער אנגעוויזען, אז די איצטיגע קאניונקטור ערלויבט נישט צו העכערן די פרייזען אין דער נאהענטסטער צייט. די אינדוסטרי, וואס איז ארגאניזירט אין סינדיקאטען, (צוקער, קויהלען, צעמענט, אייזען א.א.וו.) וועלכע קענען געוויסערמאסען רעגולירען די מארק-פרייזען רעכנען זיך מיט דער רעגירונגס-פאליטיק און זענען זעהר איינגעהאלטען. אזוי זענען די פרייזען פון קויהלען נישט געענדערט געווארען זייט יולי 1926 און פון צוקער — זייט מערץ 1927 י.

די נישט ארגאניזירטע אינדוסטרי קען צוליב קאנקורענץ צווישען זיך נישט הויבען די פרייזען, אלע פאבריקען בעמיהען זיך קודם כל צו פערגרעסערען זייער פראדוקציע און אויף אזא אופן זי צו פערביליגערען.

אויסרעכענענדיג די אלע מאמענטען, ווארענט דער „לעוויאטאן", אז די שפעקולאנטען זאלען נישט אויסנוצען דעם מאמענט פון וואלאריזירען דעם צאל פאר א קינסטליכער האסע אויפ'ן מארק.

אריבערגעהענדיג די גאס

קוק זיך ארום אין די זייטען

וועסטו אויסמיידען א אומגליק און אפשר אפילו דעם טויט!

♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦

מאנטאג

די פרעסע=רעדוטע.

אלזא — מאנטאג, דעם 20 פעברואר האבען די לאדזער און לאדזערינס די מעגליכקייט צו פערוויילען זיך אזוי ווי עס האט זיך נישט געחלום'ט אפילו די פילאזאפען. אלע לאדזער שעהנהייטען, די שטערענס פון אלע האריזאנטען, וועלען זיך בעווייזען אין דער לעצטער נאכט פון קארנאוואל אויף דער רעדוטע פון דער לאדזער פרעסע.

יעדע דאמע וועט ביים אריינקומען בעקומען אנ'אבצייכנונג, אלס אנטיילנעהמערין אין קאנקורס פון שעהנהייט, עלעגאנץ, חן א. ד. גל. דער קאנקורס-קאמיטעט, וועט נאכדעם פעסטשטעלען די פרייז-נעהמערינס.

נאך 1 א זייגער הויבט זיך אן דאס פראגראם מיט'ן אנטייל פון די לאדזער ארטיסטישע כחות.

בילעטען קאן מען בעקומען אין לאקאל פון זשורנאליסטען - סינדיקאט (זאכאדניא 72) טעלעפאן 23-51 און 21-50 אין דער קונסט-גאלעריע און אין דער בוכהאנדלונג פון פישער.

„הזמיר".

שבת א גרויסער קאנצערט.

שבת, קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פון „הזמיר" א גרויסער קאנצערט מיט א רייכען מוזיקאלישען פראגראם.

אין קאנצערט בעטייליגען זיך: דער פערגרעסערטער „הזמיר"-כאר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט פיעווישעס, פרוי סאבינא ראזענבלאט (געזאנג), פרל. ב. ראטשטאדט (פידעל), ד"ר ל. פריבולסקי (געזאנג), ס. לעוויטין (געזאנג). ביים קלאוויר: דיר. ט. רידער און פרל. לאקס. דאס פראגראם וועט בעשטעהן פון: ווערדיס „רעקוויעם", פראגמענטען פון היידענס אראטאריע „מעשה בראשית", הענדעלס סאנאטע א. א.

גרויסער ערפאלג פון דער בילדער=אויסשטעלונג אין „הזמיר".

די הערליכע בילדער-אויסשטעלונג פון די קינסטלער: טרעמבאטש, בערמאן, שפיגעל, פינקעלשטיין און הירשפאנג אין זאל פון „הזמיר" ציהט צו וואס א טאג אלץ א גרעסערען עולם. פיל פון די אויסגעשטעלטע בילדער זענען שוין פערקויפט געווארען, אין די לעצטע טעג האבען בעזוכט די בילדער-אויסשטעלונג עטליכע היגע יודישע שולען און תלמידים פון אווענד-קורסען.

דער שול-יוגענד האבען געגעבען די גענויע ערקלערונגען די קינסטלער. אלע לאדזער דארפען אויסנוצען די געלעגענהייט און בעזוכען די אינטערעסאנטע אויסשטעלונג.

יעקב פראנק

נייע דראמע פון אהרן צייטלין

די טעג וועט אין לאדז פארקומען א גרויסער אווענד געווידמעט דער נייער דראמע פון בעוואוסטען דיכטער אהרן צייטלין. די דראמע האט ארויסגערופען גרויס אינטערעס אין די ווארשעווער ליטעראַרישע קרייזען, צוליב דער אריגינעלער טעמא און גייסטרייכקייט פון אינהאלט. גענויעס וועט געמאלדען זיין.

פאַרוואָס ער איז א... שונא ישראל.

וואָס עס דערצעהלט אַ וואַרשאָווער קלעפּער פון יודען-העצערישע פלאַקאַטען

פאַר די לעצטע פּאָר טעג זענען אין וואַרשאַ די וואהל-פּלאַקאַטען פון דער רעגירונגס-ליסטע „1" בעקלעפּט געוואָרען כסדר דורך אונבעקאַנטע פערשוינען מיט שמאָלע פלאַקאַטלעך פון אַ יודען-העצערישען אינהאַלט.

די אויספאָרשונג, וועלכע איז אַרום דער זאַך פערפיהרט געוואָרען דורך דער פּאָליטישער פּאָליציי, האָט געפיהרט „אויף רעכטס". עטוואָס גענויעס האָט מען אָבער נישט געקאָנט פעסטשטעלען, ווייל די פלאַקאַטלעך זענען געווען אַנאָנימע.

די וואך-פּאָליציאַנטען האָבען דעריבער בעקומען אַ פעראָרדנונג, אַכטונג צו געבען און דעמאַסקירען די קלעפּערס.

דינסטאָג ביינאַכט האָט אַ וואך-פּאָליציאַנט ביים עק קרוטשאַ און פּיענקנאַ בעמערקט 2 פּערשוינען, וועלכע האָבען טאַקע פונאַנדערגעקלעפּט די יודען-העצערישע, אַנאָנימע פלאַקאַטלעך.

איינער פון זיי איז, דערזעהענדיג דעם פּאָליציאַנט, אַנטלאָפען. דעם צווייטען איז געלונגען צו פערהאַלטען. מען האָט איהם אָפּגעפיהרט אין 13-טען קאָמיסאַריאַט, וואו ער האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס דער 30-יעהריגער מאַקסים מיקאָלאַיעוו (סטאַראַ 11). ביים פערהאַלטענעם האָט מען אָפּגענומען אַ גאַנצען פּאַק פלאַקאַטלעך מיט פּאַפּ.

בעת'ן פערהער האָט מיקאָלאַיעוו דערצעהלט פאָלגענדעס:

מאָנטאָג ביינאַכט איז ער געווען אויף אַ פערוויילונג ביי זיינעם אַ חבר. נאָך דער פערוויילונג איז ער אַרויס צוזאַמען מיט זיין חבר אויף אַ שפּאַציר איבער די יעראָזאָלימער אַלעיען און זיי זענען זיך פונאַנדערגעגאַנגען צרום 3 ביינאַכט.

ווען מיקאָלאַיעוו איז אַוועק אין דער ריכטונג צו פּאָזנאַנסקאַ, האָט איהם אָפּגעשטעלט אַ יונגער סטודענט, פאָרלעגענדיג איהם 5 זלאָטעס פאַר הצל־פּען־קלעבען די פּלאַקאַטען. מיקאָלאַיעוו איז דעראויף איינגעגאַנגען.

נאָך דער ערקלערונג איז מיקאָלאַיעוו איבערגעשיקט געוואָרען אין דער פּאָליטישער פּאָליציי און ערשט דאָ האָט מען אַרום איהם געמאַכט גאָר אינטערעסאַנטע ענטדעקונגען.

ערשטענס, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז לעצטענס סיסטעמאַטיש געווען בעשעפטיגט ביי דער ענדעקישער ליסטע „24", ווייטער איז ער זונטאָג אַרויס פון דער היים, זאָגענדיג, אַז ער געהט אויף אַ „געהיימע זיצונג". מעהר אין דער היים האָט ער זיך נישט בעוויזען.

ענדליך, האָט זיך מיקאָלאַיעוו מודה געווען, אַז אין יאָהר 1905 איז זיינער אַ ברודער געווען אַ גאָר טעטיגער קאָנפידענט פון דער צאַרישער „אָכראַנע". ביים פערהער איז ער זיך אויך מודה, אַז אויך ער פלעגט אין יאָהר 1905 העלפען זיין ברודער אין דערזועלבער אַרבייט. ער האַלט זיך פאַר אַ געגנער פון וואָסער ס'איז סאָציאַליסטישער בעוועגונג און דעריבער איז ער אַ... שונא ישראל און הייסער ענדעק...

מיקאָלאַיעוו איז פערבליבען אין אַרעסט.

יודען אין דער ווייסרוסישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי.

מ אָ ס ק ו ו ע, (י.ט.א.) לויט די לעצטע סטאַטיסטישע דאַטען זענען אין דער ווייסרוסישער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פערהאַן 4349 יודישע מיטגלידער און 1663 קאַנדידאַטען. אַזוי-ווי סך-הכל צעהלט די ווייסרוסישע קאָמוניסטישע פּאַרטיי 25,291 מאַן (צוזאַמען מיט די קאַנדידאַטען) קומט אויס, אַז די יודען בילדען 23'8 פּראָצ. עס איז אינטערעסאַנט צו באַמערקען, אַז אין יאָהר 1924 האָבען די יודען אין דער ווייסרוסישער קאָמ. פּאַרטיי אויסגעמאַכט 27,6 פּראָצענט.

Dr. med.

J. MANDELBAUM

Zawadzka 16a, tel. 27-52

ספּעציאַליסט פאַר אינערליכע און נערווען-קראַנקהייטען.

נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָוונד.

„אררט"

אַרטיסטישער רעווי און קליינקונסט טעאַטער

אונטער דער לייטונג פון מ. בראָדערזאָן.

ווייסער זאַל פון „מאַנטיפּעל" זאַכאָדניאַ 43.

היינט און טעגליך

היינט, דאָנערשטאָג, פּינקטליך 9.15 אָוונד—ווידערהאָלונג

פון 4-טען סענסאַציאָנעלען פּראָגראַם א. נ.

סאַלאָם אַלייקום

I.	5) סאַלאָם אַלייקום	9) צרות פון סאַרט (טאַנ.)
1) פּראָלאָג	II.	10) בקבוקעלעך
2) קו-קו-ריי-קו	6) נעגער-סקעטש	11) „מוהמע גמיגמע"
3) קויהלען-גרובען	7) הענדעל	(באַמבאַסטישע רעווי)
4) עקסצענטריק (טאַנץ)	8) וש'אקוס (כ'בעשולדיג)	פון י. אַבערזשאַנעק.

מוזיק. לייטונג: קאָמפּאָז. ה. קאָן. באַלעט-מייסטער: פּראָפ. מאַיעווסקי. רעזשי: פּילאַווער. דעקאָר. קאָסט.: ד. מאַטוס, ש. בלום. קאָנצ.: ש. בייגעלמאַן.

פרייטאָג, דעם 17-טען—2 פאָרשטעל.: פּינקטליך 8 און 10 אָוונד

שבת, דעם 18-טען, ווערט נישט געשפּילט.

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאַטער-קאַסע פון 5 נאָכמ.

Dr. PRYBULSKI

זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 25-38.

ווענערישע און האָר-הויט-קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (אַוּ אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.

נעהמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונט.

דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

אַ שטעקען מיט צוויי עקען.

(ענדע פון דער 3-טע זייט).

ניו-יאָרק, דערטרונקען געוואָרען) האָט געהאַלטען אין איין קלאָגען זיך פאַר פּעטליורא, — אַלס קרינס - סעקרעטאַר אויף די ראַזינע עולות. אַמאָל האָט דאָס געהאָלפען, מעהרסטענס נישט. אָבער דער פּרינציפּ איז אָבגעהיט געוואָרען קיין „געטאָ" איז נישט בעשאַפען געוואָרען.

* * *

זיך אַרומקוקענדיג צוריק אויף די פערגאַנגענהייט, מוז איך איצט נאָכאַנאַנד אָפען זאָגען, אַז כ'ווייס נישט, צו מיר, די געגנער פון די יודישע פּאָלקען, זענען ראַן געווען גערעכט. עס שיינט מיר אַמאָל, אַז מיר וואָלטען דעם פאָרשלאָג בעדאַרפט אָננעהמען, ווען אַפילו ער איז פיליכט טיילוויין ריקטירט געוואָרען דורך אַנטיסעמיטישע אָרער „אַ סעמיטישע מאָטיווען"... קיין שאָרען וואָלטען די יודישע פּאָלקען נישט געבראַכט. פיליכט וואָלטען זיי שפּעטער אין די „שוואַרצע טעג", עטוואָס געהאָלפען ווער ווייסט?

אמת ביי יענע אומשטענדען וואָלטען די יודישע פּאָלקען קיין סך נישט געהאָלפען. פוקט ווי פון דער „אוקראַינישע אַרמעע", וואָס האָט אַ צייט געצעהלט אַ מיליאָן באַיאָנעטען. איז אין פיר חדשים שפּעטער נישט געבליבען אפילו קיין צעהנטעל, אַזוי וואָלט וואַרשיינליך אויך דער יודישער קאָרפּוס זיך גיך פונאַנדערגעפאָהרען. און אויב עס וואָלט פון איהם עטוואָס געבליבען, וואָלטען אין 1918 יאָהר נאָך פאַר די פּאָגראָמען. די דייטשען און דער העטמאַן איהם פונאַנדערגעלאָזט.

אָבער ווען די לאַגע וואָלט זיך ענטוויקעלט עטוואָס אַנדערש, וואָלטען פופציג טויזענד בעוואָפענטע יודישע סאָלדאַטען אויף אוקראַינע יאָ געשפּילט אַ ראָלע...

מיט איין וואָרט. כ'בין איצט ווייט נישט זיכער צו איז די געגנערשאַפט צו די יודישע פּאָלקען דעמאָלט געווען אַ ריכטיגע...

* * *

אָט דאָס איז די אורזאַכע, פאַרוואָס די שטעלונג פון דער יודיש רומענישער פּרעסע צום בעשלוס אָרער פּלאַן פון אַ בעזונדערען „יודישען" קאָרפּוס רופט נישט אַרויס אונזער אוננעטיילטע צושטימונג, עס שיינט אונז, אַז רער שטעקען האָט צוויי עקען און מען מוז ביידע בעטראַכטען מיט דער גלייכער אויפמערקזאַמקייט.

אמת, מיר פערשטעהען אויסגעצייכענט, אַז די פּאָליטישע אַטמאָספער איז אין איצטיגען רומעניען גאָר אַנ'אַנדערע, ווי אין אוקראַינא פון יאָהר 1917. אָבער עס שיינט אונז, אַז גראָד אין היינטיגען רומעניען זענען דאָ מעהר אורזאַכען צו זיין פאַר בעזונדערע „יודישע" מיליטער טיילען. איידער דאָס איז רער פאַל געווען דעמאָלט אין אוקראַינא.

ווען די רומענישע אַרמעע זאָל רעאָרגאַניזירט ווערען אויף נאַציאָנאַלע יסודות וואָלט אפשר דערמיט גאָר געביטען געוואָרען — און גראָד צום גוטען — די גאַנצע פיזיאָנאָמיע פונ'ם איצטיגען באַיאַרען - שטאַאַט.

* * *

כ'שטרייך נאָך אַמאָל אונטער: דאָס איז נישט קיין ענדגילטיגע מיינונג. דאָס זענען אָבער געדאַנקען, וואָס דאַרפען גענומען ווערען אין בעטראַכט.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:

מ. בראָדערזאָהן, ל. בראַנס, ח. י. בזשוזשטאָווסקי, ב. זינגער

פערראַנטוואָרטל. רעד.: **ח. קויפמאַן**

אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיוו מיט פאַי-האַפטונג.

Dr. RÓŻANER

ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

היילונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע

צוריקגעקעהרט.

Dzielna 9 (Narutowicza), tel. 28-98

נעמט-אָן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—4

וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

פילהאַרמאָניע-זאַל מאָנטאָג, דעם 20-טען פעברואַר

פּרעסע-רעדוטע

א. נ. „געזעגנונג פון קאַרנאַוואַל"

אין די ציין פון טיגער

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן

פון מאָריס לעבלאַן

71)

— סויוער האָט שנעל ווייטער דערצעהלט:

— נו... און נעכטען ווען פלאָרענציאַ האָט דערהערט, ווי מאַזע האָט דערמאָהנט דעם נאָמען פון לאַגגען און דאָס דאָרף פאַרמין, האָט זי זיך דערמאָהנט, אַז היפּאָליט פאָוויל האָט אַ פריינד, וואָס הייסט אַזוי און וואוינט אין דעם דאָזיגען דאָרף! זי האָט גלייך פערשטאַנען, אַז דאָס מוז האָבען אַ געוויסען צוזאַמענהאַנג מיט די בריף פון אינזשיניער פאָוויל, און אַז איהר וועט פאָהרען אַהין, כדי אַדורכצופיהרען אַנ'אויספאָרשונג אויפ'ן אָרט.

אין אַ האַלבע שעה שפּעטער זענען מיר אויך אַוועקגעפאָהרען קיין אַלענסאָן, שטרעבענדיג אויך צו דערוויסען זיך עפּיס וועגען דעם ענין. קיין אַלענסאַן זענען מיר געפאָהרען מיט דער באַהן, און פון דאָרט מיט אַ דראָזשקע – קיין פאַרמין, וואו מיר האָבען זיך דערוואוסט וועגען לאַנגער'ס טויט, און מיר האָבען בעשלאָסען צו בעטראַכטען זיין גוט.

מיר האָבען זיך קוים בעוויזען אַריינצוקריגען אין גאָרטען, ערשט פלאָרענציאַ האָט אייך בעמערקט פונדערווייטענס.

בעמיהענדיג זיך פאַר יעדען פּרייז צו אויסמיידען אַ בעגעגעניש, זענען מיר ענטלאָפען און בעהאַלטען זיך הינטער די קשאַקעס. איהר האָט אונז אָבער פערפאָלגט, און זיך דערנעהנטערט צו אונזער זייט.

דערנעבען איז געשטאַנען עפּיס אַנ'אַלטער שטאַל, האָבען מיר זיך שנעל אַהין אַריינגעקריגען, און דורך די כלים און גראַטעס, וואָס זענען דאָרט געווען אָנגעוואַלגערט, זענען מיר מיט דער לייטער אַרויף אויפ'ן בוידעם.

אין דעם זעלבען מאָמענט זענט איהר אויך אַריין אין שטאַל. שפּעטער האָב איך זיך אָנגעכאַפּט פאַר דאָס איינציגע געוועהר, וואָס איך האָב געהאַט אונטער דער האַנד, כדי זיך צו בעשיצען, פאַר אַ קאָסע, און דערנאָך, ווייסט איהר דאָך, זענען מיר ענטלאָפען אונטער די שאָסען פון אייער רעוואָלווער...

איך וועל נאָר מוסיף זיין, אַז אין אָוונד, אין צוג שוין האָט פלאָרענציאַ גע'חלש'ט.

ווען איך האָב זי געהאַלטען אין מינטערען, האָב איך בעמערקט, אַז איין קויל האָט לייכט געטראָפען אין איהר האַנד. ס'איז געווען אַ קליינע וואונד, וואָס האָט איהר נישט פערשאַפט קיין גרויסע יסורים, אָבער זי האָט דאָך געווירקט אויף דער שפּאַנונג פון די נערוועו, וואָס זענען אַזוי אויך געווען איבערגעשפּאַנט.

ווען איהר האָט אונז דערזעהן דורכ'ן וואַגאָן-פענסטערל, איז פלאָרענציאַ געשלאָפען מיט'ן קאָפּ אָנגעשפּאַרט אין מיין האַנד.

סויוער האָט גערעדט און זיין קול איז אַלץ ציטערדיגער געוואָרען – אָפענהערציגקייט און אמת האָט פון איהם אַרויסגערעדט.

דאָן לואי האָט קיין מאָל נישט איבערגעשלאָגען איהם די רייד.

מיט אָנגעשטרענגטער אויפמערקזאַמקייט האָט ער נישט אַדורכגעלאָזט קיין איין וואָרט, און איטליכע תנועה און בעוועגונג סויוערס האָט ער פערנאָטירט אין זכרון.

מיט'ן רעדען סויוער'ס האָט ער געהאַט דעם איינדרוק, אַז לע'ם דער ביז-איצטיגער פלאָרענציאַ, וואַקסט אויס מאָמענטענווייז אַנ'אַנדער פרוי, אַ פרייע פון שמוץ און שאַנד, וואָס ער האָט זי בעוואָרפען מיט'ן לויף פון די געשעהענישען.

זיצענדיג לע'ם פערענאַ'ן, האָט זיך גאַסטאָן סויוער נישט בעמיהט צו אויסבעהאַלטען זיינע געפיהלען, און אומרוהיג האָט ער זיך צוגעקוקט צו דעם געוועזענעם שונא זיינעם.

— איהר גלויבט דאָך מיר, נישט וואָהר? — האָט ער לסוף אַ פרעג געטון.

— ניין... ניין... אומגעקעהרט! — האָט פערענאַ געענטפערט שיצענדיג זיך פאַר דער השפּעה פון דעם מענשען.

— איהר מוזט מיר גלויבען! — האָט סויוער היציג אויסגערופען — איהר מוזט גלויבען אין דער קראַפט פון מיין געפיהל! מאַריאַ-אַננאַ איז מיין לעבען! ווען איך זאָל זי פערלירען, בלייבט מיר נאָר אויס דער טויט... ראַטעוועט זי איך בעט אייך... איך בין גרייט אָפּצוקומען די גרעסטע שטראָפען, אַבי נאָר זי זאָל פריי ווערען! ראַטעוועט זי! וואָרום איך קאָן עס נישט טון... איך ווייס נישט, וואָס איך זאָל טון... ראַטעוועט זי פון תפיסה און טויט!

טרעהרען האָבען זיך איהם געגאָסען איבער'ן פנים, וואָס האָט אויסגעדריקט אויסגאַנגלאָזען יאוש.

אויך פלאָרענציאַ האָט שטיל געוויינט.

דאָן לואי האָט דערפיהלט אַ שטאַרקע אומרוהיגקייט.

אמת, צוהערענדיג דאָס דערצעהלען פון סויוער'ן, האָט ער זיך ביסלעכוויין אונטערגעגעבען דער ווירקונג פון זיינע ווערטער, אָבער ערשט איצט האָט ער פּלוצלינג דערפיהלט, אַז ער גלויבט פולשטענדיג אין סויוערס ווערטער.

ער האָט שוין געגלויבט, אַז פלאָרענציאַ איז נישט קיין מיאוס'ער נפש, ווי ער האָט זיך פריהער געהאַט פאָרגעשטעלט, נאָר אַז זי איז אַ פּרעכטיגע פרוי, ווי עס זאָגט עדות איהר פנים, איהרע איידעלע אויפריכטיגע אויגען.

ער האָט פּלוצלינג פערשטאַנען, אַז מאַריאַ-אַננאַ און די דאָזיגע צוויי מענשען, וועלכע האָבען אַזוי אומגעלומפּערט געקעמפט אויס ליבע צו איהר זענען איינגעקלעמט געוואָרען אין אַנ'אייזערנער רייף, וואָס זיי גופא זענען נישט ביכולת צו צוריסען. ס'איז אויך פאַר איהם קלאָהר געוואָרען, אַז ער פערענאַ האָט די דאָזיגע רייף נאָך מעהר, נאָך ערגער אַרומגעקלעמט אַרום זיי מיט אַנ'אומבארחמנות'דיגער פערביסענקייט.

(פאָרטזעצונג קומט)

איינפאַך, ביליג און גוט –

מיט אַזעלכע מעלות ווערט באמת יעטוועדע זאַך ריכטיג געוואונשען. אַזעלכע זאַכען ווערען בעזונדערס גערן געזעהען ביים טיש און אין דער היגזיכט שאַפט אייך, מאַדאַם, ד"ר עטקער'ס אויסאַרבייטונגען, נישט שאַצבאַרע דינסטען, ווייל קוכענס, טאָרטען און אַלערליי קלענער געבעקס, זאָווי געשמאַקע עטקער'ס בודיניעס, זענען אין דער ווירקליכקייט ביליג און גוט. אַ רייכער אויסוואַהל פון פאָרשריפטען, צוזאַמען מיט פּרעכטיגע אילוסטראַציעס צום באַקען און צום צוריכטען לעגומין, ענט-האַלט דאָס נייע ביכעל פון ד"ר עטקער, אויסגאַבע F, וועלכעס מ'קען פאַר 40 גראָשען בעקומען אין יעדען קאָלאָניאַל-געוועלב, אָדער דירעקט פון ד"ר עטקער. אין דעם ביכעלע געפינט זיך אויך אַ בעשרייבונג פון אויסגעצייכענטען באַק-אַפּאַראַט „Czarodziej", אַ דאַנק וועלכען מ'קען באַקען, פּרעגלען און קאָכען אויף אַ קליין גאַז-פלעמעלע.

Dr. A. Oetker, Oliwa.

אכטונג „בית=לחם"

70 וושכאָדניאַ 70.

די אַלע, וועלכע האָבען זיך איינגעשריבען אויף צו בעקומען פּראָדוקטען אויף שבת, ווערען געבעטען צו קומען היינט, דאָנערשטאָג פון 5–9 אָוונד. מ'בעט מיטצוברענגען די טאַלאָנען.

די איינשרייבונגען קומען פאָר יעדען דינסטאָג פון 5 ביז 9 אין אָוונד.

145 די פערוואַלטונג.

וואַרשאַווער זאַל

פאַלודניאַווא 36

3 טעאַטער-פאָרשטעלונגען פון „אונזער האָפנונג"

אין שעהנעם גרויסען וואַרשאַווער זאַל (פאַלודניאַווא 36) ווערען געגעבען 3 טעאַטער=פאָרשטעלונגען מיט'ן אָנטייל פון פרל. געניאַ, פרוי ריבאָווסקאַ, פרל. ראָזענשטיין, פרל. אָרענבאַך; מענער: פריינדליך, קוטנער, קויפמאַן, עפּשטיין, געבער, יאַקובאָוויטש, לעדערמאַן א. אַ.

מאָרגען, פרייטאָג, דעם 17. פעברואַר, 8.30 אין אָוונט ווערט געגעבען

די שחיטה

דראַמע אין 4 אַקטען פון י. גאָרדאַן.

שבת, דעם 18 טען פעברואַר, 8.30 אין אָוונד ווערט געגעבען דאָס לעבענס-בילד אין 4 אַקטען פון י. גאָרדאַן

די ברידער לוריע

מיט'ן אָנטייל פון די ה"ה ווידאָווסקי און ריבאָווסקי.

זונטאַג, דעם 19-טען פעברואַר, 8.30 אין אָוונד אויפ'ן פערלאַנג פון געעהרטען פּובליקום

די געבראָכענע הערצער

דראַמע אין 4 אַקטען פון ז. ליבין. :–: בילעטען פון 1 ביז 2 זל. צו בעקומען אין טאָג פון דער פאָרשטעלונג ביי דער קאַסע פון וואַרשאַווער זאַל (פאַלודניאַווא 36) פון 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג אָן. :–: פרייקאַרטען – נישט גילטיג. פאַר מיטגלידער פון דראַמאַטישע סעקציעס – אַלע פּלעצער צו 1 זלאָטי.

לעטשניצע (פאַר קומענדע קראַנקע)

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך דענטיסטישער קאַבינעט

„SALUS"

גלובנא 41 טעל. 46=65. איז טעטיג טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמ.

ד"ר ז. ראַקאָווסקי	איירען האַלז און נאָז קראַנקהייטען	פון 11 – 12
ד"ר לאַנדקאַט	אינערליכע קראַנקהייטען	פון 1 – 2 און פון 5 – 7
ד"ר דינענזאהן	קינדער קראַנקהייטען	פון 11 – 12 4½ – 6
ד"ר וויים	כירורגישע קראַנקה.	פון 1–2 און 6½ – 7½
ד"ר שמערלאָווסקי	פרויען קראַנקהייטען און אַקושעריע	2½–3½, 5½ – 6½ זונטאָג פון 12–1
ד"ר זילבערשטראָם	וענערישע און געשלעכטס - קראַנקה	פון 11½ – 1 און 7 – 8
ד"ר גאָלדבערג	אויגען קראַנקהייטען	10½ – 11½
ד"ר גאָלדרינג	אינערליכע קראַנקה.	פון 11–12 און פון 3–5
צאָהן-אַרצט פרוי לאַנדקאַט „ סט גאָלבערג	צאָהן- און מויל-קראַנקהייטען	9½ – 12 און פון 4–7 12 – 2 און פון 7 – 8

אָפּעראַציעס, אַפּעראַציעס, איינשפּריצונגען פּאָקען שטעלען. אַלערליי אַנאַליזען (ווי אורין, פלעגמע, בלוט א. אַז. וו.) דורכלייכטונגען און רענטגען אויפנאַהמען. קורס פאַר שטאַמלער. געבורטס=הילף בעראַטונגען פאַר מוטערס. קינסטליכע ציין, קאָראָנעס, גאָלדענע בריקען, פּלאַטיו א. אַז. וו. ספּעצ. קורסען פאַר שטאַמלער. וויזיטען אין שטאָט. שוץ=אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.

Dr. med.

WOLF EYCHNER

פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע

וגיערזער 11 טעל. 34-72.

נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 194 פון 12—2 נאָכמ. און דערהיים פון 6-9 אָוו.

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקה בעהאַנדל. פונמענער-שוואַכע נעמט אָן פון 5–9 אָוונד

ערענטליך יונגעל

זוכט אַ שטעל ביי וואָס עס זאָל נישט זיין. צו ערפאַהרען נאָוואָ-זאַרזשעווסקאַ 30 ביי ישראל בערגער. 140

Dr. ADAM

GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,

tel. 51-78.

הויט און וענערישע קראַנקהייטען און ליבעס-חשק אינטם. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med.

STUPEL

Szkolna 12

ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגען-סטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.

נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.

לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.

BRAUN

פּאַלודניאַווא 28.

טעלעפאָן 46-26

ספּעציעל-אַרצט פאַר הויט און וענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)

נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

ליזה=ביבליאָטעק

אויפ'ן נאָמען פון

א. איזענשלאָס

11 פּאַלודניאַווא 11

איז אָפען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 5–9 אָוונד. שבת – פון 10–1 מיטאָג און פון 4–9 אין אָוונד.

יור. י. אינפעלד

42 וושכאָדניאַ 42.

מאַסאַזש= און היילגימנאַסטיק-שולע אין קאַבינעט פון דר. מעד.

ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

[illegible]

...פון 3–5 נאָכמ.

פעלד-בעטען

Palma-Patent געזעהן מיט דער פאַבריקס-מאַרקע

פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען אויף 3 יאָהר

שטעלט אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: קאַפּל-בעטען, ניקעל-קינדער-בעטען, איש-בעטען, אַמעריקאַנקעס קינדער-וועגעלעך, קינדער-בענקעלעך אויף רעדלעך ווי אויך טעפּעך-מעט.

מאַטראַצען

געבעטע, מאַטראַ-צען און האַגאַרטערקע

קאַזעטקעס און מאַפּטשאַנעס.

בעמ.: בעטלעך מיט וועגעלעך [illegible] 14 זל.

... בעהאַנדלונג. פאַבריקס-פרייזען. ... דעטייל.

לאָדז, פּולנאָצנאַ 24, טעלעפאָן 85=31.

קניפּפער=ליפּעראַנטן

פאַר קאַשמער=טיכער, ווערען געזוכט.

מעלדען זיך

Narutowicza 9, 4 .11 טער שט.-1

אכטונג, חזנים ווי אויך זינגער!

זינגען פון נאָטען ערלערן איך גרינדליך אין משך פון אַ קורצע צייט, איך נעהם אויך אָן איינצושטודירען אַ כאָר אויפ'ן אָרט, ווי אויך אויף דער פּראָווינץ. ביטע זיך צו איבערצייגען! א. קאַרנאָווסקי, שענקע=וויטשא 64, 2-טער הויף, פּאַרטער ל., וו. 67. 139

צאָהן-אַרצט LEKARZ-DENTYSTA

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08=31

היילט נאָך פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקהייטען, צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—12 פרימאָרגען און פון 3—7 אין אָוונד. צו ביליגע פּרייזען. 1491

צוריקגעקערט.

גאַנץ לאָדז

האָט זיך שוין איבערצייגט, אַז די ביליגסטע קוועלע פון

עלעקטרישע לאַמפּען

זשאַרובקעס

„Philips" i „Osram"

און פון זעמטליכע עלעקטר. מאַטעריאַלען צו פאַבריקס-פרייזען איז נור ביי

מ. זענדעל – פּראַץ – וואַלטשאַנסקי 9

בעמ.: מ'נעהם אָן אַלערליי עלעקטרישע אינסטאַלאַציעס און רעפּאַראַטורען.

ועתה אישים שמעו לי

ועל תסורו מאמרי פי

לדברי הקשיבה לאמרי הט אזניך

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאָנדאָווע סקראָוועס, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעס קלאָוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס צי=ווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואָ=לאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אוזשאַנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען. אַקטען אינטער=ציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראָוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ, רעכט-קאָנסולענט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

און ערצטליך=דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17 טעל. 33=16.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכטס קר.	10—11 1—2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1—2
ד"ר ווינבערג	אינ. הערץ לונגען-קר.	11-1½ 5—7
ד"ר סמופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-טעכניק, בעלייכטונגען, קאָראָנען, פּלאָמבען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

אַ רענטגען=אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגען-שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער. אימפונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

וויזיטן אין דער שטאָט.

ערצטליך-קאָסמעטיש. קאַבינעט

פרל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונד

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.